

अभियान साप्ताहिक वेबसाइटमा पनि
www.abhiyanweekly.com

अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३५ / अंक : ३८ / २०७५ वैशाख २८ गते शुक्रबार / 11 May, 2018 / मूल्य रु. १०/-

हतियारसहितका भारतीय सैनिक काठमाडौं देखि मुक्तिनाथसम्म

काठमाडौं । यतिबेला नेपाल सरकार कहँ छ, खोज्नुपर्ने भएको छ । कारण आजदेखि हुने भारतीय प्रधानमन्त्रीको २ दिने नेपाल भ्रमणको सुरक्षा प्रवन्ध मिलाउन भारतीय वायुसेनादेखि हतियारधारी सेनाहरू काठमाडौं, जनकपुरदेखि मुस्ताङसम्म रेकी गरिरहेका छन् । नेपालको सुरक्षा व्यवस्था भारतीय सेनाको हातमा पुगेको छ । भारतीय कमाण्डोहरू छापामार शैलीमा ठाउँ बेठाउँ घुम्ती लगाइरहेका छन् ।

नेपालको स्वाधीनतामा भारतीय सैनिक हस्तक्षेप । योभन्दा नालायकी के हुन्छ यो सरकारको । एउटा सरकार प्रमुखलाई सुरक्षा दिन पनि सक्दैन हाम्रो सुरक्षा व्यवस्था । संसारमै उत्तम खालको हाम्रो सुरक्षा व्यवस्थामा भारतले नराप्ररी बलात्कार गरेको छ ।

हो, समस्या दुई देश बीच छ, नागरिकले आवाज निकाल्छन् । समस्या समाधान गर भन्दा भारतले सैनिक उतार्ने र नेपाल >>> बाँकी ८ पेजमा

यातायात क्षेत्रको दादागिरी अन्त्य

काठमाडौं । सरकारले सबै क्षेत्रमा कायम रहेको सिन्डिकेट हटाउने घोषणा गरि सबैभन्दा पहिला यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाउने निर्णय गरेपछि यातायात व्यवसायी महासंघ नै त्यसको विरोधमा उत्रिएको थियो । केपी ओली नेतृत्वको सरकार भन्दा पहिलाका सरकारले समेत यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाउने निर्णय गरेपनि सिन्डिकेट वालाहरूको दबावपछि सरकार पछि हटेको थियो । सर्वोच्च अदालतले २०६७ र २०७२ सालमा यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाउन नेपाल सरकारका नाममा परमादेश दिएको थियो ।

गत शुक्रबार यातायात व्यवसायीहरूले आ-आफ्ना गाडी च्यापेर थन्क्याएर यात्रुहरूलाई सकसमा पारेपछि ओली नेतृत्वको सरकार कडा रूपमा कारबाहीको लागि उत्रिएको थियो । त्यसै क्रममा राष्ट्रिय यातायात महासंघका अध्यक्षलगायत मुलुकभरकै यातायात व्यवसायीहरू पत्राउ परेका थिए । त्यसै क्रममा सरकारले यातायात व्यवसायीहरूको सम्पत्ति छानविन गर्ने भन्दै त्यसै अनुरूपको निर्देशन दिएपछि यातायात व्यवसायीहरूले सरकारकासामु घुडा टेकेका छन् । सरकारले ल्याएको यातायात व्यवस्था सम्बन्धी नयाँ निर्देशिकाको विरोधमा बन्द गराउँदै हिड्ने व्यक्तिहरूले अब सरकारको समर्थन गर्दै कानून विपत्तिर काम नगर्ने राजी भएपछि सोही अनुरूपको कागज गरि जिल्ला प्रशासनको रोहबरमा उनीहरू छुटेका छन् ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

सांसदले रकम माग गर्नु संघीयता विरुद्ध

संघीयता नै खारेज गरौं, किन चाहियो तीन तहको सरकार

काठमाडौं । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच हुने भनिएको पार्टी एकीकरणमा विभिन्न खालका समस्या देखिएपछि एमाले र माओवादी केन्द्रका संघीय सांसदहरूले सांसदहरूले सांसदकोषको रकम आफूहरूले खर्च गर्न पाउनुपर्ने माग गर्न थालेका छन् । मुलुक संघीयतामा गईसकेको र स्थानीय तह, प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचन सम्पन्न भई तिनै तहमा सरकारसमेत निर्माण भइसकेको अवस्थामा संघीय सांसदहरूले चालु आर्थिक वर्षको अन्त्य हुन दुई महिना मात्र बाँकी रहँदा निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रमको रु. ५० लाख र निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम शिर्षकको ३ करोड रूपैया माग गर्नु संघीयता विरोधी कार्य हो । संघीय सांसदहरूले अब निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम होइन मुलुकलाई आवश्यक पर्ने ऐन

कानून निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउनुको सट्टा व्यक्तिगत लाभलाई लिएर रकमको माग गर्नुले स्थानीय तह र प्रदेशसभाका सरकारकै अपमान समेत हो ।

स्थानीय तहमा रहेको स्थानीय सरकारले नै विकास निर्माणका स-साना काम गर्दछ भने उसले गर्न नसक्ने कामहरू प्रदेश सरकारले गर्दछ संघीय सरकारले राष्ट्रिय गौरवका ठुला ठुला आयोजनाहरूको विकास निर्माण गर्दछ । संविधानले नै तिनै तहका सरकारकाको काम, कर्तव्य र अधिकार निर्धारण गरेको हुनाले संघीय संसदका सांसदहरूले आ आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा विकास निर्माण गर्ने भन्दै संघीय सरकारसँग रकम माग गर्नु कुनै हालतमा पनि उचित हुन सक्दैन । सत्ताको नेतृत्वकर्ता दलकै सांसदहरूले त्यसरी रकम माग

>>> बाँकी ८ पेजमा

खबरदार सांसदलाई १० करोड नदेऊ

काठमाडौं । जनताले चुनेका प्रतिनिधिहरू जनप्रतिनिधि हुन् । सांसद भनेका जनताले चुनेका जनताका प्रतिनिधि हुन् । उनीहरूलाई जनताको हितमा ऐन कानून निर्माण गरि मुलुकलाई सम्बृद्धिको बाटोमा लैजाने गरि नीति निर्माण गर्न संसदमा पठाएका हुन् । ठीक त्यस्तो उल्टो उनीहरूले अहिले आफ्नो खुसीले खर्च गर्ने गरि प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसदहरूले १० करोड रूपैया आफूहरूले पाउनुपर्ने माग प्रधानमन्त्री र अर्थमन्त्रीसँग गरिरहेका छन् । चुनावताका जनतालाई दिएका आश्वासनहरू पूरा गराउन पनि आफूहरूले १० करोड रूपैया पाउनुपर्ने उनीहरूको माग

माग गरिरहेका र १० करोड मध्येको ५ देखि १० प्रतिशत रकम सञ्चालन खर्च आफूखुसी गर्न पाउने भएकाले उनीहरूले महालेखालाई समेत हिसाब देखाउनु नपर्ने गरि करिब ३० देखि ५० लाख रूपैया सम्म आफ्नो खलतीमा हाल्न सक्ने भएकाले रकमको माग गरिएको छ ।

यसअधिका सांसदहरूले लिएको रकम समेत व्यापक रूपमा दुरुपयोग भएका समाचारहरू प्रकाशित भएका थिए । कामै नगरि काम गरेको फर्जी कागज बनाउने र रकमको दुरुपयोग गरिएको महालेखा नियन्त्रकको प्रतिवेदनमै सार्वजनिक भएको अवस्थामा सांसदहरूलाई आफूखुसी रकम >>> बाँकी ८ पेजमा

दाहाल-भट्टराई यादवको शरणमा

काठमाडौं । गत असोज १७ गते नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच पार्टी एकीकरण गर्ने सहमति भएको थियो । त्यही सहमतिका आधारमा उनीहरू प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र राष्ट्रियसभाको निर्वाचनमा गएका हुनाले उनीहरूले तिनै सभामा बहुमत समेत ल्याएका भएतापनि पार्टी एकीकरणको ढुंगो भने लान सकेको छैन ।

माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल पछिल्लो समयमा संघीय समाजवादी फोरम र नयाँ शक्ति पार्टीलाई फकाउन लागि परेका छन् । संघीय समाजवादी फोरमका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव र नयाँ शक्ति पार्टीका संयोजक डा. बाबुराम भट्टराईसँग उनले पटक पटक वार्ता समेत गरिसकेको भएपनि >>> बाँकी ८ पेजमा

सांसद ठेकेदार र अपराधी किन बन्न चाहन्छन् ?

काठमाडौं । फौजदारी अभियोग लागे पनि सांसद पद जाने कि नजाने भन्ने सम्बन्धमा संघीय संसदमा मतदान हुनेभएको छ । मतदानबाट जे हुन्छ, त्यसै गर्ने सत्ताधारीको अडानले मतदान हुने भएको हो । सत्ताधारी पूर्ण बहुमतमा छन्, तिनले फौजदारी अभियोग लागे पनि सांसद पद नजाने भनिरहेका छन्, यही अडान पारित हुने कुरा पक्का छ । त्यसैगरी प्रदेशदेखि संघीय संसदसम्म सांसदले ५० लाखदेखि १० करोडसम्म सांसद विकास कोषको माग गरिरहेका छन् । यही सवालले जेट १५ मा ल्याउनुपर्ने बजेटले अन्तिम रूप पाएको छैन । सांसद १० करोड बजेट खेलाउन पाउने भएपछि अर्को चुनाव जित्न काम पनि गर्ने र पैसाको जोहो पनि गर्ने मनस्थितिमा देखिएका छन् । विधि निर्माता हुन् सांसद, सांसद नै अपराध गर्न र ठेकेदार बन्न पाउनुपर्छ भनेर कम्मर कसिरहेका छन् भने कसको के लाग्छ र ?

हिजोको एजेण्डा छोडेर एकता हुँदैन

काठमाडौं । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच हुने भनिएको पार्टी एकीकरण अन्योलमा पर्दै गएको छ । एकताको विषयमा माओवादी केन्द्रको युवा संगठन योङ्ग कम्युनिष्ट लि (वाइसिएल)ले आफ्ना पार्टी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालसँग एकताका बारेमा सवाल जवाफ गरेको छ । सोमबार काठमाडौंमा वाइसीएल केन्द्रीय स्कुलिङ्ग विभागले आयोजना गरेको प्रशिक्षणमा गएका दाहाललाई युवाहरूले पार्टी एकता, पार्टीभित्रको आन्तरिक जनवाद र अध्यक्ष दाहालकै अवस्था देखि सहिद, वेपत्ता परिवारको व्यवस्थापन सम्मका प्रश्न राखेका थिए ।

युवाहरूले पार्टी एकतामा के भईरहेको छ ? अध्यक्षले नै आफूलाई घेराबन्दीमा परेको बताउनुको अर्थ के हो ? जस्ता प्रश्न कार्यकर्ताले राखेपछि ती सबै प्रश्नहरूको जवाफ अध्यक्ष दाहालले दिँदै भने जनताको

एजेण्डा हिजोको जनआन्दोलन र जनयुद्धको मर्म छोडेर नेकपा एमालेसँग एकता हुन सक्दैन भन्दै कार्यकर्तालाई ढुकढुका हुन आग्रह गरेका थिए । माओवादी नेता तथा कार्यकर्ता र आन्दोलनको अपमानित हुने गरि एकता हुँदैन र नेता तथा कार्यकर्ताहरू अपमानित हुनु भनेको देशलाई नै अप्ठ्यारो पार्नु हो भन्दै यी एजेण्डालाई छोडेर

एकता हुन सक्दैन हुँदैन भन्ने आश्वासन कार्यकर्ताहरूलाई दिएका थिए । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच पार्टी एकीकरणको मिति पटक पटक साँदै गएको र केही दिन पहिला मात्र नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीले टुईटरमाफत समीकरण फेर्दै हिड्नेहरूलाई केही अप्ठ्यारो परेपनि मुलुक सम्बृद्धिको बाटोमा अगाडि

बढिसकेको टुइटर गरेका थिए त्यसैको जवाफ दाहालले आफ्ना कार्यकर्तामाफत ओलीलाई दिएको हुनसक्ने राजनीतिक विश्लेषकहरूले बताएका छन् ।

माओवादीले भने अहिले प्राप्त उपलब्धि माओवादीको एजेण्डा भएको र एमाले, कांग्रेस निकै ढिलो आफ्नो एजेण्डामा सहमत भएको भनाई दाहालले प्रशिक्षण कार्यक्रममा बताएका थिए । उनले कार्यकर्तामाफ भन्ने अहिलेसम्म कुनै विषयमा सहमति भएको छैन बाहिर आएका समाचारहरू भुला हुनु अझै छलफल बाँकी रहेको छ भन्दै तर दुई दलको एकीकरणको विकल्प भने नभएको बताएका थिए । माओवादीका भातृ संगठन वाइसिएलले भने एमाले-माओवादी चुनावी गठबन्धकै बेलादेखि एकताको प्रक्रियामा नेताको सहमतिमै प्रश्न उठाउँदै आएकोमा अहिले त्यही विषयलाई लिएर पार्टी अध्यक्षसँग सवाल जवाफ गरेको हो ।

The Rise of Indian Fanaticism

Najam

THE assertions of world's largest democracy and secular state are spurned aside, when the people living in the so-called secular state come up with total rejection of such claims through their actions. The plight of minorities in India is now an open secret. India which comprises of different minorities' including Muslims, Sikhs, Christians, Buddhists, Zoroastrians and Jains entitles itself as human rights defender but unfortunately the ground realities are quite different and alarming. Definitely one can say that government has given free hand to the policy makers and followers who are least concerned about human values and ethics.

Off and on media reports the condition and misery of minorities living in India. In past incidents like forced conversions to Hinduism with a name of program as Ghar Wapsi, was to counter Love Jihad campaign, inhumane treatment with Dalits considering them as the worst class in India, ban on cow slaughter, killing many Muslims in the name of religion and false allegations of eating beef. So, there is much sectarian hatred in India which is often portrayed in forms of violence and brutality. The extremist organizations are promoting saffronization of India by brain

washing youth mind-sets such as making compulsory education of Geeta, Maha Bharat and Hindu literature for Muslims in educational institutions. In past according to report released by Tom Lantos Human Rights Commission immoderations against religious minorities in India is a continuous marvel by using violence and disavowal of constitutional rights as the main tricks by Hindu extremists.

Report shows India as an intolerant and unbearable country for religious minorities. A report by The US Commission on International Religious Freedom (USCIRF) says, in India, hate crimes against religious minorities, their social boycotts and forced conversions have escalated dramatically since 2014. The report titled as, "Constitutional and Legal Challenges Faced by Religious Minorities in India" examines the country's constitution and national and state laws that discriminate against religious minorities and Dalits. The report says that India is a religiously diverse and democratic society with a constitution that provides legal equality for its citizens irrespective of their religion and prohibits religion-based discrimination, however, the reality is far different. In fact, India's pluralistic tradition faces serious challenges and during the past few years, religious

tolerance has deteriorated and religious freedom violations have increased in some areas of India.

The report also claims that both by their design and implementation, anti-conversion laws infringe upon the individual's right to convert, favour Hinduism over minority religions, and represent a significant challenge to Indian secularism. The report further states that since the inception of India in 1947, various efforts were made by the central government to pass nationwide legislation to control religious conversions in India. One can easily sense, India's rapid shift from its secularism to religious and social extremism. The RSS and other extremist elements must be checked and controlled to reduce communal riots and human rights violations. In short, Modi must review its hard lined and hawkish policies and work to create a balanced, peaceful and co-existent environment at home and abroad. A non-discriminatory and tolerant approach must be adopted towards all factions of Indian society. India calls itself a true symbol of secularism but nowhere in the world one can see how this secularism is grassed other than India. Theoretically, Indian Constitution protects the rights of minorities, but

Hindu majority led by BJP has shown complete disrespect to it and commit brutalities against Muslims, Sikhs, Christians and Dalits with liberty.

It is not only minorities in India who are facing hard times but the people living in Kashmir are equally sufferers since many decades. Now the Indians are not only increasing their violent activities in Occupied Kashmir but unfortunately the Hindu fanatics are not sparing innocent children of their brutal acts. One such recent child rape case of Asifa and later the protection of criminals by the police and no action by government shows how senseless Indians are towards Kashmiris and particularly Muslims. In one of latest incident in Kashmir where masses were protesting against Indian forces brutalities, the live example came when Indian forces started firing on protestors leaving many injured. It's not the first time that anti India protests and clashes have raged in Kashmir. The new uprising in Kashmir which has started after martyrdom of Burhan Wani is intensifying with every passing day which is only demanding India to leave Kashmir which they have illegally occupied. The phenomenon of religious persecution against the Muslims of IOK is also not new like rest of India.

The huge Indian occupational

forces under the cover of Armed Forces Special Protection Act (AFSPA) and other black laws frequently engage in ethnic cleansing of Muslims. Under the Jammu and Kashmir Disturbed Areas Act, and the Armed Forces (Jammu and Kashmir) Special Powers Act and Public Safety Act, security forces personnel have the powers to shoot suspected persons India has been victimizing Kashmiri leaders every off and on through dirty tactics to break their will and resolve. They have been repeatedly harassed and physically intimidated. Instead of accepting the existing reality, India has sought to blame Pakistan for allegedly promoting the Kashmiri uprising. This Indian accusation against Pakistan is a tactic to delude the International Community on Kashmir issue and a concealment to their state sponsored atrocities on innocent people of IOK.

The plight of Kashmiris and minorities living in India show that how biased Indians are turning towards humankind. They need to review their hard core policies and see that even after the decades of ruling in Occupied Kashmir through use of military might and exertions of power in rest of India, anti-Indian and anti-state sentiments runs deep down in the society and they are increasing with every passing day.

Modis Election Campaigns from Nepal

Vishal

Prime Minister Narendra Modi is taking BJP's Karnataka election campaign to Nepal. This isn't a new thing for him. Since 2014, he has turned every idea, platform and even his visits abroad into election campaigns.

His speech at the United Nations was an election campaign, his interactions with the NRIs abroad too is an election campaign and when he inaugurates a temple in Abu Dhabi he is eyeing on elections back home. So not surprisingly, on May 11 when he visits Nepal, he is taking his party's Karnataka election campaign along. It might be a slip but Nepali home minister Ram Bahadur Thapa has rightly described the visit as "religious and cultural and not political".

On the eve of Karnataka election, Modi will fly to Janakpur, a place said to be the birthplace of legendary goddess Sita, to offer prayers right at the beginning of his trip. People in Karnataka will cast their ballot on May 12. He is also scheduled to address a public gathering during a civil facilitation in the presence of Nepal Prime Minister KP Oli. Reports suggest that Oli is personally looking after the preparations.

Home minister Thapa has already visited Janakpur to take stock of the security measure. After Janakpur, Modi will visit

other religious places, including the Muktinath Temple and the Pashupatinath Temple. The rumours in Kathmandu are rife that BJP general secretary Ram Madhav visited the capital secretly to make these arrangements.

Just imagine the way the BJP is going to use the visit to influence Karnataka voters. On May 12, the day of election, newspapers across India will carry on their front pages the news with the headlines such as: Modi accorded grand welcome in Nepal, People chant Modi Modi in Nepal, Modi offers prayers in Janaki Mandir, Modi visits Muktinath, offers prayers etc etc.

In 2014 too Modi had attempted to visit Janakpur but failed because the communists were in Opposition then. They threatened to disturb the programme and forced then Prime Minister Sushil Koirala to alter Modi's itinerary. This time neither is Koirala the PM - he passed away in 2016, nor are the communists in Opposition.

'Hindu' spring in Nepal

In today's communist-ruled Nepal, enlightenment is a commodity up for sale, negotiation and trade. Since the communists are in power, they don't need the idea of enlightenment, democracy and secularism to mobilise masses, as they did a few years

ago. They now look more like the nineteenth century pharmacists, who offered opium for all sort illnesses. For Nepali communists, their opium is religion, coated as nationalism, and exported, as everything else, from India.

After years of struggle, peaceful as well as violent, and sacrifices of countless people, Nepal finally became a secular democracy in 2008. Now, the communists are pulling it back to its "original" Hindu fold. While the Nepali Congress is embroiled in an internal struggle, the former rebels are working overtime to transform Nepal into a "Hindu republic".

Not so long ago these comrades swore by Marx, Lenin and Mao as well as science, today they look eager to prove that they have much in common with the BJP and its parent the Rashtriya Swayamsevak Sangh.

In January, the comrades celebrated the National Unity day to commemorate the first Gurkha king of Nepal, Prithvi Narayan Shah. President Bidhya Devi Bhandari, Prime Minister Sher Bahadur Deuba and other ministers and leaders laid wreath on the statue of the "unifier" king, who for majority of the people was a cruel conqueror.

Prior to this, the communists allowed the cow to be named as the country's national animal and also remained quiet when

the Gurkha flag was retained as the national flag. There wasn't a single word of protest when daura sulwar and dhaka cap, the traditional dress, was proposed as the official dress of Nepal. And now, by according Modi a welcome of a religious conqueror, the KP Oli-led Nepali government is set to give a strong push to its agenda.

for secularism

sounds ironic but for many in Nepal, hope for its secular future lies in delaying in the unification of the two communist parties,

the UML led by KP Oli and Prachanda's Maoist Centre. There are leaders in the Maoist Centre who were involved in the violent struggle against monarchy and these leaders are strictly secular and democratic in their approach.

Tacitly, they agree to the danger of "Oli nationalism". Today they are silent due to the uncertainty surrounding their future in the united party. But once the talk of unification is put aside, they can be powerful allies in the country's fight against "Hindu" revivalism.

नसर्ने खालका रोग मधुमेह

मानिसको रगतमा चिनीको मात्रा आवश्यक भन्दा बढी भई पिसाब जाँच गर्दा पिसाबमा चिनीको मात्रा चाहिने भन्दा बढी देखा पर्नुलाई मधुमेह रोग भनिन्छ ।

- मधुमेह रोग लागेमा निम्न लक्षणहरू देखिन्छ
- ज्यादा तिर्खा लाग्नु ।
- पटक पटक पिसाब हुनु ।
- पिसाबको मात्रा धेरै हुनु ।
- राम्ररी खाना खाए पनि दुब्लाउदै जानु ।
- बराबर घाउ खटिराहरू आउनु तर छिटो निको नहुनु ।
- हातगोडा भ्रमभ्रमाउनु ।

- थकाई लाग्नु ।
- वान्ता हुनु, शरीरसुख्खा हुनु ।
- छिटोछिटो श्वास फेर्नु र बेहोस हुनसक्नु ।
- यी लक्षणहरू एक वा सो भन्दा बढी देखा परेमा तुरुन्तै मधुमेहका लागि जाँच गराउनु होस् ।
- सम्झी राखौं मधुमेह भएमा तुरुन्तै उपचार गराउनुपर्छ ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
काठमाडौं, टेकु

मोदीको विरोध कि सरकारलाई साहस

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

भारतका प्रधानमन्त्रीले आज र भोली नेपालको भ्रमण गर्दैछन् । उनको भ्रमण जानकी माता र मुक्तिनाथ बाबाको दर्शन गरेर सुरु हुनेछ भने भोलेबाबा पशुपतिनाथको दर्शन गरेर सकिनेछ । जम्माजम्मी ३० घण्टाको उनको यो नेपाल भ्रमणबारे सामाजिक सञ्जालदेखि नागरिक सञ्जालसम्म यति धेरै बिरोध भइरहेको छ कि सरकारले नागरिक अभिनन्दनलाई नगर अभिनन्दनसम्म पनि भन्नुपर्नेछ । दुःखलाग्दो पक्ष के छ भने भारतका प्रधानमन्त्री नेपाल भ्रमणमा आउनेछन् तर नेपालका प्रधानमन्त्री उनलाई भेट्न होटल होटलमा पुग्नुपर्नेछ । यसकारण यो भ्रमणका बेलामा भर्खर चीन पुगेर फर्केका मोदीले चिनियाँ कार्ड खेल्ने आशंका बढी छ । यही आशंकाले गर्दा पूर्वप्रधानमन्त्रीहरुदेखि नागरिक स्तरमा समेत कुनै सन्धिसम्झौता नगर्न र नेपालका सबै समस्याहरु भारतका सामु प्रस्तुत गर्न आग्रह गरिरहेका छन् । मोदीको नेपाल भ्रमणलाई जति शंकाको दृष्टिले हेरिएको छ, यी सबै संवेतन नागरिक आवाज यथार्थमा प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई साहस बढाइरहेकोले सकारात्मक रूपमा उनले ग्रहण गर्नु उचित हुनेछ ।

उखान छ, फलाम तातेकै बेलामा हम्मर हानेर हतियार बनाउन सकिन्छ । सुन पनि आगोमा पोलेरै गहना बनाउने हो । प्रधानमन्त्री केपी ओलीका सामु स्वाधीनताको हतियार र राष्ट्रको गहना बन्ने अवसर आएको छ । सिंगो राष्ट्र उनका साथ छ, उनी नेताबाट राजनेता बन्न चाहन्छन् कि चाहदैनन्, निर्णय उनैले गर्ने हो ।

६० वर्ष अघि अर्थात् २०१५ सालको आमनिर्वाचनपछि नेपाली कांग्रेसको शक्तिशाली सरकार, वीपी कोइरालाको सरकार बन्यो । वीपी कोइरालाको सरकार थियो, खबर आयो- उत्तरी सिमानामा चिनियाँ सेनाले ३ जना नेपालीलाई गोली हानेर मारे । यो घटनामा नेपाल सरकारले तत्काल बिरोध जनायो । त्यसको लगत्तै चीनले भूल स्वीकार गरेर नेपालसँग माफी मात्र माँगेन क्षतिपूर्तिसमेत दियो । चाउ एन लाईले भनेका थिए- 'नेपालसँग रगतको सम्बन्ध छ' ।

यो घटनापछि भारतले नेपालमाथि डरलाग्दो हस्तक्षेप गरेर सैनिक मार्च गर्नसक्ने अवस्था सिर्जना भएको थियो । त्यही चीनले नेपालका पक्षमा उभिएर दिल्लीमा तहल्का मच्चाउने बयान जारी गर्नु- 'यदि कुनै विदेशीले नेपालमाथि हमला गर्छ भने त्यो चीनमाथि हमला गरेको सम्झिने छ, चीन सँधै सार्वभौमसत्ता सम्पन्न नेपालको पक्षमा उभिने छ ।'

चीनको यो बयान सार्वजनिक भएपछि नेपाली माटोमा कुल्चन उठिसकेको भारतको सैनिक पाइला रोकियो र भारतीय संसदमा ठूलो हंगामा खडा भयो । चीनले सँधै आकारमा सानो भए पनि नेपालको स्वतन्त्रता र नेपाली जनताको पक्षमा उभिएर नेपाललाई समर्थन गर्दै आएको छ ।

भारतसँग यति उज्यालो सम्बन्धको

कुनै घटना छैन । यथार्थ के पनि हो भने भारतको स्वतन्त्रता संग्राममा नेपालीले साथ दिए । आज विश्वको सबैभन्दा ठूलो लोकतन्त्र भारत भनेर दावी गर्ने भारतीय शासकबर्गले बिर्सका छन्, तिनले प्राप्त गरेको स्वतन्त्रताको पछाडि नेपालीको पनि रगत बगेको छ । एक हातले स्वतन्त्रता सेनानी मानेर पेन्सन वा भत्ता दिएर अर्को हातले नेपालभित्र पसेर मुटु, कलेजो तान्ने जुन नीति लिएको छ, त्यसको प्रतिफल हो, नरेन्द्र मोदी पशुपति, जानकी र मुक्तिनाथको दर्शन गर्न भोली आउँदैछन् र नेपालीहरुको उर्लदो घृणाभावलाई छेक्न छापामार शैलीमा सैनिक रेकी नै गर्नुपरेको छ । सत्ताधारी एमाले र माओवादीले पार्टीका क्याडरलाई कुनै पनि विरोध छेक्न र मोदीले देख्न नपरोस् भनेर निर्देशन जारी गर्नुपर्नेछ ।

सामाजिक सञ्जाल हेरे हुन्छ, भारतको हेपाह नीतिप्रति नेपालीको चित्त कति दुःखेको छ, मन कति कुडिएको छ ।

हो, जनकपुर, मुस्ताङ र काठमाडौंमा भारतका प्रधानमन्त्रीको नागरिक अभिनन्दन नै गरिनेछ । तर जनकपुरमा गरिने अभिनन्दनमा हिन्दी भाषालाई राष्ट्रिय भाषाको रूपमा घुसाउने र मधेसका लागि भारतको बरद हात छ भनेर देखाउने प्रयास हुनेछ । भारतको आशीर्वाद पाइन्छ भनेर मधेसका नेताहरुले सीमाका कुनै पनि अतिक्रमण वा समस्या नउठाउने भएका छन् । सप्तरीको तिलाठीको समस्या होस्, वा भारतले निर्माण गरेको बाँधले मधेसलाई डुबानमा पारेर मलेरिया बेल्ट बनाइदिएको घटना होस्, यतिबेला मधेसले बिर्सिएको छ, मधेस भारतीय भ्रमको भाङ खाएर लट्ट परेको छ । यता प्रधानमन्त्री केपी ओलीले पूर्व प्रधानमन्त्रीहरुलाई बोलाएर सुभाष लिएका छन् । सबैले भारतसँग १९५० को सन्धि, सिमाना अतिक्रमणका समस्या, कालापानी र नेपालको लिपुलेकमा भारत र चीनले गर्ने भनेका व्यापारमा नेपालको अडान र नेपाली स्वाभिमान जोगाउन तथा कुनै पनि गलत सन्धि सम्झौता नगर्न सुभाषएका छन् ।

सुभाष र नेपाली जनताको अपेक्षा असाध्यै महत्वपूर्णको छ । किनकि १४ वर्षअघि बंगलादेशमा भएको सार्क शिखर

सम्मेलनमा चीनलाई पर्यवेक्षकका रूपमा राख्न प्रस्ताव गर्न जसरी पूर्वपरराष्ट्रमन्त्री र पूर्वप्रधानमन्त्री कीर्तिनिधि विष्टले सुन्याएका थिए र यसको शज्रपातले श्री ५ ज्ञानेन्द्र शाह आज पूर्वराजा बन्न बाध्य पारिए । यता राम्रो सुभाष लिन र उता मोदीसँग लम्पसार परेर कोशी हाइड्रियामदेखि अनेकन सन्धि गरियो भने २०१५ सालपछि पहिलोपल्ट सर्वशक्तिमान प्रधानमन्त्री ओलीले सुशासन र समृद्धि भन्दाभन्दै भारतीय चक्रव्यूहमा पर्ने काम नगरून् ।

सम्पूर्ण एसियन राष्ट्रसँग सम्पर्क गर्न 'विश्वकै ठूलो मेगा प्रोजेक्ट' सडकमार्गका लागि युद्धस्तरमा जुटेको छ ।

नेपालका सन्दर्भमा चीनको एउटै नीति छ- पिपुल भर्डिक नै नेपाल नीति हो । चीन यही नीतिमा टेकेर आक्रामक लगानीका योजनाहरुका साथ नेपाल प्रवेश गरेको छ । यही प्रवेशले भारतलाई नेपालको महत्व फन फन बढाएको छ । नेपालका लागि यो सतर्कताका साथ सम्पन्न हुने मौका मिलेको छ । हलुवामा बालुवा नमिसियोस्, यसमा प्रधानमन्त्री

अभिनन्दन पत्रमा सबै गुणगानका शब्दहरु खर्चदा हुन्छ, ३ ठाउँमा मात्र होइन, ३० घण्टे मोदीको नेपाल भ्रमणका बेलामा ३० पटक अभिनन्दन अभिनन्दन गरे पनि हुन्छ । स्वाधीनता र सार्वभौमिकता पहिलो प्राथमिकतामा हुनुपर्छ । अभिनन्दन गर्ने भनेर भारतीय प्रधानमन्त्रीको आरती उतारेर सुशासन र समृद्धि आउँदैन । नेपाल भारतवीच समस्याका पहाड छन् । मूल कुरो नेपाली अतिक्रमित भूमि र अतिक्रमणकारी सन्धिहरु छन् । हरेक दिन भारतको ज्यादतिया उकुशमुकुसिनु पर्ने सास्तीहरु छन्, ती विषयमा प्रधानमन्त्रीले इतिहास रच्नु भनेर प्रस्तुत हुनसके भने जीवनको उत्तरार्द्धमा ओलीका सामु जिते हरिनापुरको राज छ । अमर हुनसक्छन् ।

किन यो ऐतिहासिक अवसरमा केपी ओलीले देशभक्त हुने अवसर गुमाउने ?

२०१५ सालको घटना २०७५ सालमा दोहोरिन सक्छ । कैलालीमा मारिएका गोविन्द गौतमप्रति भारतले नेपालमै आएर माफी मान्न सक्छन् । सप्तरीको तिलाठीमा कुटिएर भारतमा थुनिन पुगेका देवनारायण यादव र भारतले अतिक्रमण गरेका ३६ हजार हेक्टर नेपाली भूमिका बारेमा यकिन गर्न मोदी सहमत हुनसक्छन् । यतिमात्र होइन, कालापानीको समस्या, लिपुलेकको समस्या, सीमाना निर्माण गरिएका बाँध, पुलपुलेसाले नेपालमा पुन्याएको हानी नोकसानीका बारेमा पनि भारतीय प्रधानमन्त्रीले निकास निकाल्न सहमति जनाउन सक्छन् । मुख्य कुरो राजनीतिक, कूटनीतिक र धार्मिक व्यक्तित्वका रूपमा नेपाल भ्रमणमा आउन लागेका मोदीले १९५० को सन्धि खारेजी र नयाँ सन्धिका लागि तैयार छौं पनि भन्नसक्छन् ।

नेपाल सरकार माटोमा उभिन्छ कि भारतको खुट्टामा लम्पसार पर्छ ? प्रश्न यही छ ।

शक्तिको कुरा गर्ने हो भने सरकार प्रमुख केपी ओलीका साथ जनमत छ, जनबल छ । वर्तमान नेपालको सर्वशक्तिमान प्रधानमन्त्रीले अहिले पनि नेपालका समस्या समाधानमा भारतका सर्वशक्तिमान प्रधानमन्त्री त्यो पनि घरमै आएका बेलामा कुरा नगरे कहिले गर्ने ?

यही आशंकाले गर्दा पूर्वप्रधानमन्त्रीहरुदेखि नागरिक स्तरमा समेत कुनै सन्धिसम्झौता नगर्न र नेपालका सबै समस्याहरु भारतका सामु प्रस्तुत गर्न आग्रह गरिरहेका छन् । मोदीको नेपाल भ्रमणलाई जति शंकाको दृष्टिले हेरिएको छ, यी सबै संवेतन नागरिक आवाज यथार्थमा प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई साहस बढाइरहेकोले सकारात्मक रूपमा उनले ग्रहण गर्नु उचित हुनेछ ।

कतै तावाबाट उफ्रेको माछा, आगोको भुंग्रोमा नपरोस् । अनवान्टेड पाहुनाका रूपमा नरेन्द्र मोदी नेपालमा धार्मिक, राजनीतिक र कूटनीतिक मिसन बोकेर आउँदैछन्, यो अवसर हो । अवसर साउने भेल नबनोस् । त्यसै पनि हामी भारतीय भेलबाट आक्रान्त भोगिरहेका मुलुक हौं । स्मरणीय के पनि छ भने चीन व्यापार बृद्धि र मुनाफाका लागि भारतसँग मिलेर अघि बढेको छ । यसको प्रमाण हो- सिक्किमको बिलयको बिरोध गरेको चीनले त्यही सिक्किमको नाथुला र नेपालको लिपुलेकबाट व्यापार बृद्धि गर्ने सहमति र सहकार्य ।

चीन ओविओरजस्तो आधुनिक सिल्करोडको सपना बोकेर अघि बढेको छ । त्यसमा नेपालको पनि समर्थन छ र सम्पन्नताको आधार बनाउन नेपाल अग्रसर भएको छ । चीन ग्वाटरबाट 'सिपेक'

चनाखो हुन जरूरी छ । नेपालको आन्तरिक सुरक्षा र बाह्य सम्बन्धको सन्तुलन गम्भीर चुनौति हो । चुनाव भएर पनि संक्रमणकालीन न्याय प्रवन्ध र शान्ति, स्थिरता र लगानीको वातावरण बन्न सकेको छैन । जसले गर्दा रेमिटान्स अर्थतन्त्रबाट उत्पादनशील अर्थतन्त्र धेरै टाढाको विषय बनेको छ । जेट १५ मा बजेट आउनेछ, यसमा विदेशी लगानीकर्ताका लागि ५ वर्ष कर छुट दिएर किन आकर्षित नपर्ने ? हामी सबैका निकट छौं भन्ने सर्वसम्मतिपूर्ण सबल नीतिमा उभिने हाम्रो प्रयास हुनैसकेको छैन । सुशासन र समृद्धिको मोडमा आइपुगेर पनि हामी उही विश्वासको संकट र गुट उपगुट, जाति, भाषा, भेष, क्षेत्रीयताको साँघुरो सोचमा सिमित छौं । यसरी हामीले विकासशील अध्यायमा छलाड मार्न सक्दैनौं ।

साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन लिमिटेड

द्वारा प्रवर्द्धित

STC ग्याँस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टान्डर्डको मित्र बाहिर रवर कोट भै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न नसकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कमप्युटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना द्रवक हुनुहोस्

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरु

पदस्थौ हाती बसीकन सँजै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरू ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यूँदै त्यो जस्ले बिसियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरेर पनि जस्ले सक्तियो देशको माटो ।

कायर भयर पटक पटक गर्नुभन्दा
बहादुर भयर एकै पटक गर्न सको ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

दागी सांसदको पद नजाने वा लोकतन्त्र

संविधानले सबै नागरिकलाई समान हक र अधिकार प्रदान गरेको छ । तर त्यो व्यवहारमा भने फरक रहेको छ । अब अपराधिक कार्यमा पक्राउ पर्ने सांसदहरूको पद निलम्बन नहुने भएको छ भने यस्तो कार्यमा पक्राउ परेका सर्वसाधारण जनता भने जेल जाने भएपनि सांसद भने पदमै आसिन हुन पाउने भएका छन् । फौजदारी अभियोगमा पक्राउ पर्ने सांसदको पद यथावत् रहने व्यवस्थासहित प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभा नियमावली गत शनिबार पारित भएका छन् । यसअघि २०७० को संसद नियमावली तिनवर्ष भन्दा बढी फौजदारी अभियोगमा पुर्णक्षमा लागि थुनामा रहेका सांसदको पद स्वतः निलम्बन हुने व्यवस्था गरिएको थियो तर यस पटक माओवादी केन्द्र, नेपाली कांग्रेस र मधेश केन्द्रीत दलहरूले जननिर्वाचित संसद पद स्वतः निलम्बन हुन नसक्ने अडान लिएका कारण त्यस्तो व्यवस्था गरिएको हो । सांसद पनि सामान्य नागरिक सरह हुने भएपनि उनीहरू फौजदारी अभियोगमा पक्राउ परेपनि पद निलम्बन नहुने व्यवस्था गरिएपछि लोकतन्त्रकै ध्वज उड्योको छ ।

सत्ताको नेतृत्वकर्ता नेकपा एमाले त्यस्तो व्यवस्थाको विरोधमा उभिएपनि अर्को सत्ताधारी दल माओवादी केन्द्रले सांसद पद निलम्बनको विपक्षमा उभिएको हुनाले सांसद पद निलम्बन नहुने व्यवस्था गरिएको छ । फौजदारी अभियोगमा पुर्णक्षमा लागि थुनामा रहेका सांसदले सेवा सुविधा नपाउने व्यवस्था नियमावलीमा गरिएपनि सांसदले थुनामा रहँदा सांसदकै दर्जा पाउनु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । एउटा सामान्य नागरिकले जेल जानुपर्ने तर सांसदले जेल गएपनि सांसदकै हैसियतमा रहन पाउने व्यवस्थाले गर्दा नागरिकहरूमा विभेद भएको छ । सांसद पद निलम्बन नहुने भएपनि थुनामा रहेका सांसदलाई सांसदकै हैसियतमा व्यवहार गर्नु जेल प्रशासन बाध्य हुने भएको छ । पार्टी एकीकरणको तयारीमा रहेका नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र यस विषयमा अलग अलग धारमा उभिएकै कारण सांसद पद निलम्बन नहुने भएको हो । नेकपा एमाले भने निलम्बनका पक्षमा भएपनि सत्तासिन माओवादी केन्द्र विपक्षमा रहेकोले त्यही अनुरूपको निर्णय भएको छ । नियमावली प्रस्ताव मतदानद्वारा नै टुंग्याउने प्रयास भएपनि समितिमा रहेका बहुमत सांसदहरू निलम्बनको विपक्षमा रहेको हुनाले त्यस्तो व्यवस्था गरिएको बताइएको छ ।

उक्त नियमावली मस्यौदा समितिमा रहेका माओवादी केन्द्रका सांसद देव गुरुङले निलम्बनको विपक्षमा कडा अडान राख्दै आएका थिए । सांसद पक्राउ पर्दा पद निलम्बन हुन नसक्ने भन्दै सेवा सुविधा मात्र रोक्न सकिने प्रस्ताव गरेपछि त्यही अनुरूपको प्रस्ताव पारित गरिएको छ । १० वर्ष माओवादी द्न्दकालको मुद्दामा माओवादी केन्द्रका सांसदहरू फौजदारी अभियोगमा पर्न सक्ने भएकाले माओवादी केन्द्रले पद निलम्बन गर्न नहुने तर्क अघि सारेको हो । अहिले पनि माओवादी केन्द्रका केही सांसदहरूको मुद्दा अदालतमा विचाराधीन रहेको छ भने केहीको सत्य निरूपण तथा मेल मिलाप आयोगमा उजुरी परेको छ । १० वर्ष द्न्दकालको समयमा भएका घटनालाई लिएर माओवादी केन्द्रका केही सांसदहरूको पद जान सक्ने उनीहरू फौजदारी अभियोगमा पक्राउ पर्न सक्ने सम्भावना देखिएपछि आफ्ना सांसदको पद बचाउनैको लागि माओवादी केन्द्रले पद निलम्बन हुन नहुने अडान लिएको थियो भने राष्ट्रिय जनता पार्टीले समेत त्यही अडान लिएको थियो । राजपाका सांसद रेशमलाल चौधरी अहिले पनि जेलमै रहेका र उनले सांसद पदको सपथसम्म लिन पाएका छैनन् । उनीमाथि ज्यान हत्याको अभियोग लागेको छ । राजपाले तिनै चौधरीको पद बचाउन निलम्बन गर्नु नहुने अडान लिएपनि कांग्रेसले भने त्यस्तो अलोकतान्त्रिक अडान किन लियो अब त्यस्तो रहस्यको पर्दाफास हुन आवश्यक छ ।

सरकारी सेवामा रहेका कर्मचारीहरू मुद्दा दायर हुने वित्तिकै पद स्वतः निलम्बन हुने कानुनी व्यवस्था भएपनि कानून निर्माण गर्ने सांसदहरू भने जस्तोसुकै मुद्दामा पक्राउ परेपनि पद निलम्बन नहुने व्यवस्था गरिनु आफ्नो हात जगन्नाथ भन्ने उखानलाई चरितार्थ गरेको छ । पाँच वर्षका लागि जनताले चुनेको जनप्रतिनिधिरूले आफ्नुसी आफ्नो हितका लागि कानून निर्माण गर्ने अधिकार जनताले उनीहरूलाई दिएका होइनन् । सबै नेपाली नागरिकले समान अधिकार पाउनुपर्दछ, फौजदारी अभियोग लागेका सांसदहरूको पद निलम्बन नहुने हो भने अदालतमा मुद्दा दर्ता हुँदा कर्मचारीहरू पनि स्वतः निलम्बन हुने व्यवस्था किन परिवर्तन नगर्ने ? एउटै देशका नागरिकलाई दुईवटा अलग अलग कानून लागू त्यो चिन्ताको विषय भएको हामीले ठानेका छौं ।

यी हुन् मोदी सामु उठाउनु पर्ने विषयहरू

प्रधानमन्त्री केपी ओलीको निमन्त्रणामा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी नेपालको दुई दिने भ्रमणमा आज आउने भएका छन् । प्रधानमन्त्री भएलगत्तै हाम्रा प्रधानमन्त्री ओलीले पनि भारतको औपचारिक भ्रमण गरेका थिए । गएको निर्वाचनमा नेकपा एमालेका अध्यक्षसमेत रहेका ओलीले राष्ट्रवादको मुद्दा उठाएका थिए । तर उनले भारत भ्रमणमा जाँदा नेपाली जनताको स्वाभिमानको प्रश्नलाई जोडदार रूपमा उठाउन नसकेको राजनीतिक विश्लेषकहरूले त्यसैबेला विश्लेषण गरेका थिए । ओलीको भारत भ्रमण पनि कर्मकाण्डी रूपमै मात्र सीमित भएको थियो । त्यसबेला भारतीय प्रधानमन्त्रीलाई नेपाल भ्रमणको निम्तो दिएर प्रधानमन्त्री ओली स्वदेश फर्किएका थिए । भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीको यो त्सेपो नेपाल भ्रमण हो । भारतीय प्रधानमन्त्री नेपालको भ्रमणमा रहँदा हाम्रा प्रधानमन्त्रीले राष्ट्रवादको मुद्दालाई जोडदार रूपमा उठाउन आवश्यक छ । जस्तो कि कालापानी सुस्ता लगायत तराईका दर्जनौं भागमा नेपाली भूमि भारतले मिचेको छ । तराईमा भारतकै कारण हुने डुबान र भारतीय सुरक्षा फौजले नेपाली जनतामाथि गरेको ज्यादतिलागयत असमान सन्धीसम्झौताका बारेमा भारतीय प्रधानमन्त्रीसँग प्रष्ट रूपमा कुरा गर्नसक्नु पर्छ । राष्ट्रवादको मुद्दालाई उठाएर प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र राष्ट्रियसभाको निर्वाचनमा बहुमत ल्याएको वामगठबन्धनको नेतृत्वको सरकारले नेपाली जनताको अपेक्षालाई पुरा गर्नका लागि भारतसँग भएका असमान सन्धी, सम्झौता र भारतीय सुरक्षा फौजले नेपाली जनतामाथि गर्ने गरेको ज्यादतीको अब अन्त्य हुनै पर्छ । नेपालका प्रधानमन्त्रीले भारत भ्रमण गर्दा धेरै विषयहरू छुटेका छन् । अब ति विषयहरू भारतीय प्रधानमन्त्रीको नेपाल भ्रमणका बेला प्राथमिकताका साथ भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीसामु उठाउनु पर्छ । के हाम्रा प्रधानमन्त्रीले यस्ता सबै विषयहरू मोदी सामु राख्छन् त ? जनस्तरमा यी सबै विषयहरू प्रधानमन्त्री ओलीले राख्छन् भन्ने विश्वास गर्न सकेका छैनन् । नेपालका लागि रेल र पानी जहाज आवश्यक भएपनि त्यो राष्ट्रवाद हुन सक्दैन । नेपाल र नेपाली जनताको हितमा हुने र नेपालमाथि भारतले गरेको थिचोमिचोको अन्त्य हुनु र सार्वभौमसत्तासम्पन्न मुलुकले भूपरिवेष्टित मुलुले पाउने सम्पूर्ण सुविधा पाउनु नै राष्ट्रवाद हो ।

सार्वभौमसत्ता सम्पन्न मुलुकका सार्वभौम जनताले निर्वाचन मार्फत चुनेका जनताका प्रतिनिधिरूले संविधानसभा मार्फत बनाएको संविधानलाई भारतले आजसम्म स्वागत गर्न सकेको छैन । त्यही संविधानलाई देखाएर उसले नेपालमाथि अधोषित रूपमा ६ महिनासम्म नाकाबन्दी समेत लगाएको र विश्वजगतमा नेपालको प्रतिष्ठाप्राप्ति आँच पुऱ्याउने प्रयास गरेको थियो । भूकम्पले गर्दा पीडित भएका नेपाली जनतामाथि नाकाबन्दी लगाएर नेपाली जनतालाई दुःखकष्ट दिने भारतले आजसम्म नाकाबन्दी गलत थियो भनेर कहिकैतै स्वीकार नगरेको हुनाले जनस्तरबाट भारतीय प्रधानमन्त्रीलाई नागरिक अभिनन्दन गरिनु कुनै हालतमा पनि उचित हुन सक्दैन । छिमेकी मुलुकका प्रधानमन्त्री भएका नाताले मोदीलाई नेपाल भ्रमणमा स्वागत गरौं, तर जबसम्म उनले नाकाबन्दी गरेर नेपाली जनतालाई दुःख दिएको दिएकोमा नाकाबन्दीबाट नेपाली जनतामा पर्न गएको असुविधाप्रति भारत सरकार दुःख प्रकट गर्दछ भन्दैनन् तबसम्म नागरिक अभिनन्दन गरिनु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । नाकाबन्दीका बेला परराष्ट्रमन्त्री रहेका राप्रपाका अध्यक्ष कमल थापाले समेत मोदीलाई नागरिक अभिनन्दन नगर्ने पार्टी जोडदार माग गर्दछ भन्ने विज्ञप्ति नै निकालेर जबसम्म नाकाबन्दी गलत थियो भनेर मोदीले स्वीकार गर्दैनन् तबसम्म नागरिक

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

अभिनन्दन गरिनु उपयुक्त नहुने भन्दै यदि अभिनन्दन गरिए सार्वभौमसत्ता सम्पन्न नेपाली जनताको अपमान हुने समेत भनेका छन् । पहिलो पटक प्रधानमन्त्री रहेका केपी ओली नेतृत्वको सरकारमा थापा परराष्ट्रमन्त्री रहेका थिए । त्यसैबेला भारतले नाकाबन्दी लगाएको थियो भने त्यसबेला परराष्ट्रमन्त्रीको हैसियतमा रहेर थापाले संयुक्त राष्ट्रसंघको बैठकमा समेत भारतले नेपालमाथि अधोषित नाकाबन्दी लगाएको मुद्दा उठाएका थिए । त्यही बैठकमै भारतीय प्रतिनिधिले नाकाबन्दी नलगाएको भन्दै नेपालको आन्तरिक कारणले व्यापारमा केही असहज भएको भन्ने लड्ढो तर्क प्रस्तुत गरेका थिए । संयुक्त राष्ट्र संघको बैठक बाहेक अन्य फोरमहरूमा समेत भारतले नेपालको प्रतिष्ठामाथि आँच पुऱ्याउने अभावित्ति दिएको थियो । तर हाम्रा प्रधानमन्त्री केपी ओली भारत भ्रमणमा जाँदा अब नेपाल-भारतबीच कुनै समस्या नभएको भन्दै आफ्नो भ्रमणले दुई देशको सम्बन्ध नयाँ उचाईमा पुगेको बताएका भएपनि अहिले पनि नेपाल भारतबीचमा समस्याका चाङ्ग रहेका छन् । अहिले

भारतले एउटै आकाशमार्ग मात्र नेपाललाई दिएकोमा अब अन्य मार्ग दिन के भारत तयार छ ? नेपालले आफ्नै देशका नेपाली नस्वरका बुलेटमा भारतले ज्यास दिन्छ कि दिँदैन ? हालसम्म सुरक्षाको कारण देखाउँदै भारतीय सरकारी कम्पनीबाट निर्माण गरिएका ज्यास बुलेटलाई सञ्चालनमा ल्याउन नदिनुको कारण के हो ?

आएर ओली नेतृत्वको नेकपा एमालेको राष्ट्रवादको नारा जयजयकारमा बदलिएको छ । एमालेले चुनाव अघि तराईमा मेची महाकाली मार्च पास गर्दा सबै भन्दा चर्को स्वरमा धक्केको भारत विरोधी राष्ट्रवाद विस्तारै जयजयकारमा बदलिएको जस्तो देखिएको छ । हिजो भूकम्पले थिलथिलो भएको अर्थतन्त्र र त्यही बेला लगाइएको नाकाबन्दीलाई नेपाली जनताले कुनै हालतमा पनि सहज रूपमा लिन सक्ने अवस्था छैन । अब नेपाल भ्रमणमा रहँदा भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीले भन्न सक्नुपर्दछ अब हिजोको जस्तो गल्ती दोहोरिँदैन त्यो म नेपाली जनतासामु प्रतिवद्धता जनाउँछु भनेर ।

केही नागरिक अगुवाहरूले समेत सरकारलाई अहिलेकै अवस्थामा भारतीय प्रधानमन्त्रीलाई नागरिक अभिनन्दन नगर्न आग्रह गरिसकेका छन् भने नेपाली जनताले समेत भारतले माफी नमागेसम्म नागरिक अभिनन्दन गरिनु उचित नहुने भनिरहेको बेला वाम नेतृत्वको सरकारले नागरिक अभिनन्दन गरेको खण्डमा प्रधानमन्त्री केपी ओलीले भन्दै आएको राष्ट्रवादको मुद्दा पनि नक्कली राष्ट्रवाद भएको प्रमाणित हुनेछ । सत्तामा पुग्नको

लागि जनतालाई भुक्त्याउन प्रधानमन्त्री ओलीले राष्ट्रवादको मुद्दा उठाएका रहेछन् भनेर जनताले किन नभन्ने ? प्रधानमन्त्री ओलीले भारतीय प्रधानमन्त्रीसँग निम्न विषयमा छलफल गर्नु आवश्यक छ । हालसम्म भारतले एउटै आकाशमार्ग मात्र नेपाललाई दिएकोमा अब अन्य मार्ग दिन के भारत तयार छ ? नेपालले आफ्नै देशका नेपाली नस्वरका बुलेटमा भारतले ज्यास दिन्छ कि दिँदैन ? हालसम्म सुरक्षाको कारण देखाउँदै भारतीय सरकारी कम्पनीबाट निर्माण गरिएका ज्यास बुलेटलाई सञ्चालनमा ल्याउन नदिनुको कारण के हो ? अर्को विषय हो भारतको लगानीमा बनेका जलविद्युत आयोजनाको विद्युतमात्र भारतले किन्ने तर अरु देशको लगानीमा बनेका आयोजनाको विद्युत भारतले खरिद नगर्ने भारतको पछिल्लो विद्युत निर्देशिका परिवर्तन गर्न के भारत तयार छ यो निर्देशिकाले नेपालको जलविद्युत भारतले एकलौटी कब्जा गर्ने र अन्य मुलुकहरूलाई नेपालको जलविद्युतमा लगानी गर्न आउन नदिने प्रपञ्च रहेको छ । भारतले सीमानामा एकतर्फी रूपमा बनाएका बाँधहरू र बाँधले गर्दा तराईमा डुबान हुने र टुलो धनराशीको बालीनाली नष्ट हुँदै आएकोमा त्यसको क्षतिपूर्ति दिन के भारत सहमत हुन्छ ? नेपाल भारतबीच रहेको खुला सीमानाले गर्दा दुवै देशमा अपराधिक समस्या बढेकोमा अब सीमामा काँडेतरा लगाउन र पासपोर्ट वा वर्कपरमिटको व्यवस्था गर्न दुवै मुलुक सहमत हुन आवश्यक छ । के त्यसमा भारत सहमत हुन्छ ? १९५० को सन्धी खारेज गरि समानताका आधारमा नयाँ सन्धी गर्नु नेपालको हितमा हुने भएकाले त्यस विषयमा समेत हाम्रा प्रधानमन्त्रीले भारतीय प्रधानमन्त्रीसँग प्रष्टसँग कुरा राख्न सक्नुपर्दछ । हाम्रो संविधानले भारतीय मूलका महिलाहरूले नेपालसँग विवाह गर्दा वा गरेको खण्डमा ७ दिनभित्रै नेपाली नागरिकता पाउँदछन् भने नेपाली महिलाले भारतीय पुरुषसँग विवाह गर्दा ७ दिनभित्रै भारतीय नागरिकता पाउने व्यवस्था गर्न भारतले नियम परिवर्तन गर्नु आवश्यक छ के त्यसो गर्न भारत तयार होला ? २०७२ साल बैशाख १२ र त्यसपछि गएको भूकम्पले गर्दा थाङ्गथिलो

भएको नेपाली अर्थतन्त्र र पुर्ननिर्माणका लागि भारतले सहयोग गर्ने उद्घोष गरेको १ खर्बको भारतीय सहायता अहिलेसम्म नेपाललाई उपलब्ध नगराउनुको कारण के ? यी सबै विषयहरूमा हाम्रा प्रधानमन्त्रीले भारतीय प्रधानमन्त्रीसँग प्रष्ट रूपमा वार्ता गरि समस्याको समाधानको बाटो पहिल्याउनु आवश्यक छ । भारतीय प्रधानमन्त्रीले समेत अब कहिल्यै अमानवीय नाकाबन्दी भारतले नलगाउने भनेर नेपाली जनतालाई भन्न सक्नुपर्दछ यदि त्यसो भएमा मात्र नेपाल भारतको सम्बन्ध नयाँ उचाईमा पुग्न सक्छ । यदि होइन भने हाम्रा प्रधानमन्त्रीको राष्ट्रवाद पनि नक्कली राष्ट्रवादमै सिमित हुने र नेपाल भारतबीचको सम्बन्ध पनि समस्याले ग्रस्त हुने भएकाले दुवै देशका प्रधानमन्त्रीहरूले आ-आफ्नो देशको हितका लागि नेपाल भारतबीचको सम्बन्धलाई जनस्तरबाटै स्वागतयोग्य बनाउने रणनीतिकका साथ समस्याको समाधान खोज्नु उपयुक्त हुनेछ । सबैभन्दा पहिला भारतले नेपालको संविधानलाई स्वागत गर्दै त्यसै अनुरूपको व्यवहार देखाउन सकेमात्र मोदीको भ्रमणले सार्थकता पाउन सक्छ नत्र भने मोदीको भ्रमण भ्रमणमै सिमित रहन सक्छ ।

कसरी हुन्छ प्रदेशमा कर्मचारी व्यवस्थापन ?

प्रा. कृष्ण पोखरेल

अखबारहरूमा एक-दुई दिन विराई खटाएको ठाउँमा जान अटेर गरेका निजामती कर्मचारीलाई सामान्य प्रशासनमन्त्रीले खप्की सुनाइरहेको पढ्न पाइन्छ । अर्कोतिर वाञ्छित कर्मचारीको अभावले प्रदेश र स्थानीय तहको काम असरल्ल परेको भन्दै मुख्यमन्त्रीहरूले गुनासो गरेका खबर पनि आइरहेका छन् । यो अवस्था लम्बिरहनु अरु जे भए पनि संघीय शासनको सफल अभ्यासका लागि मात्र होइन, समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीको राष्ट्रिय अटोटाका हितमा पनि छैन । यति वेला यो स्थितिको आँकलन गरेर सरकारले पहिले नै आवश्यक कदम किन चालेन भनेर अधिल्लो सरकारलाई आरोप लगाउनुको पनि तुक छैन । बरु अब के गर्नुपर्ला भन्नेतिर लाग्नु नै उचित हुन्छ । नयाँ संविधानले प्रदेश मन्त्रपरिषदलाई आफ्नो प्रशासन सञ्चालन गर्न आवश्यकताअनुसार कानुनबमोजिम विभिन्न सरकारी सेवा गठन र सञ्चालन गर्ने अख्तियार दिएको छ (धारा २८५.३) । त्यसकै लागि प्रदेशलाई प्रदेश निजामती सेवा र सरकारी सेवासम्बन्धी अधिकार व्यवस्था गरिएको छ (अनुसूची ६) । त्यस्तै संविधानले प्रदेशलाई आफैँले कानुन बनाएर प्रदेशभित्र आवश्यक पर्ने कर्मचारी पदपूर्तिको सिफारिस गर्ने प्रयोजनका लागि लोक सेवा आयोग गठन गर्ने अधिकार पनि दिएको छ (धारा २४४) । स्थानीय तहका लागि कर्मचारी व्यवस्था विषयक कानुन बनाउने अधिकार पनि प्रदेशलाई नै छ (धारा २२७) । स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अधिकारको सूचीमा निजामती सेवा गठनसम्बन्धी कुनै अधिकार व्यवस्था नभएको सन्दर्भमा यही धाराले यो जिम्मेवारी पनि प्रदेश सरकार र प्रदेश लोक सेवाकाे काेँधमा छ भन्ने बुझिन्छ । हो, यी कार्य गर्नका लागि आधार र मापदण्ड संघीय संसदले तोक्नुपर्ने व्यवस्था भने छ

(धारा २४४.३) । यो व्यवस्था सार्वजनिक सेवामा पदपूर्ति गर्दा मनपरी नहोस् र निजामती कर्मचारी संघीय सेवा र प्रदेश सेवामा आउने-जाने बाटो सहज होस् भनेर लोक सेवाका असल अभ्यास अनुशरण गर्ने प्रयोजनका लागि पनि आवश्यक हो ।

अतः अब पहलकदमी प्रदेश सरकारको हातमा छ । प्रदेश सरकारले संविधान प्रदत्त आफ्ना अधिकार प्रयोग गर्न र दायित्वहरू छिटो छरितोसँग निर्वाह गर्न निम्न कार्य अविलम्ब गर्न आवश्यक छ : संगठन र व्यवस्थापन सर्वेक्षण (ओ एन्ड एम सर्भे) गर्ने, प्रदेश निजामती तथा सरकारी सेवा ऐन बनाउने, लोक सेवा आयोग गठनका लागि केन्द्र सरकारमार्फत संघीय संसदसँग आधार र मापदण्ड माग गर्ने र लोक सेवा आयोग गठन गरी त्यसलाई पदपूर्तिको सिफारिस गर्ने जिम्मेवारी दिने ।

संगठन तथा व्यवस्थापनको सर्वेक्षण नितान्त प्राविधिक कार्य हो । यो विज्ञाबाट मात्र सम्भव हुन्छ । यस्ता विज्ञ नेपाली बजारमा यथेष्ट छन् । त्यसका लागि प्रदेश सरकारले प्रदेश सरकारको ढाँचा, आफूले गर्ने काम र आफ्नो आवश्यकताको तथ्यपरक जानकारी उपलब्ध गराउनुपर्छ ।

तर, यो सर्वेक्षण गराउने, आवश्यक ऐन तर्जुमा गर्ने, लोक सेवा आयोग गठन गर्ने र पदपूर्तिको सिफारिस गर्ने काम आजको भोलि हुन सक्दैन । यसले निश्चित समय माग गर्छ, जब कि प्रदेशलाई यो मानव संसाधन तुरुन्त चाहिएको छ । अतः एकपटकका लागि प्रदेशले आफूलाई आवश्यक पर्ने विभिन्न तहका कर्मचारी पदपूर्तिको सिफारिस गर्न केन्द्रस्थित लोक सेवा आयोगलाई अनुरोध गर्नु उपयुक्त हुन्छ । उससँग बने-बनाएका सबै आवश्यक कानुन, पद्धति र कर्मचारी भएकाले सहज हुन्छ । हुन त केन्द्रीय तहको लोक सेवा आयोग पनि वार्षिक क्यालेन्डरका अधीन आफ्नै नियमित

काममा व्यस्त हुन्छ । त्यसभित्र पन्यो भने अलिक बढी समय पनि लाग्न सक्छ । तर, प्रदेशको अनुरोधमा द्रुत मार्गको प्रयोग गरेर पनि आयोगले कर्मचारीको आपूर्ति गर्न सक्छ ।

यस सन्दर्भमा प्रदेशले ध्यान दिनुपर्ने केही महत्वपूर्ण पक्ष छन् । पहिलो- आफूलाई चाहिएको मानव संसाधन स्पष्टतः तीन प्रकारका हुने सुनिश्चित गर्नुपर्छ । ती हुन्- नीतिगत तह, कार्य सञ्चालन तह र सहायक तह । दोस्रो- सरकारी कर्मचारी सेवा प्रवेश गरेदेखि सरकारी कामभन्दा आफ्नो वृत्ति विकासका लागि निरन्तर तयारीमा

अधिल्लो सरकारले कर्मचारी समायोजन ऐनअनुसार समायोजनमा जान अनिच्छुक कर्मचारीका लागि स्वैच्छिक अवकाशको बाटो खोल्नु उचित थिएन । संघीयता जस्तो मान्यता परिवर्तनको यो ऐतिहासिक क्षणमा राष्ट्रिय राजनीतिमा स्थान बनाएका राजनीतिक नेता त प्रदेशमा जान तयार छन् भने निजामती कर्मचारीलाई पनि प्रदेश/स्थानीय तहमा जान उत्प्रेरित गर्नुपर्छ । फेरि यति वेलासम्म पनि उनीहरूमध्ये अधिकांश मोफसलमै कार्यरत थिए । राष्ट्रिय ढुकुटी रित्तिएको सन्दर्भमा पनि यो उचित थिएन । तर, मागअनुसार

र त्यसपछि स्वैच्छिक अवकाशमा जान प्रेरित गर्न सकियो भने व्यावहारिक मात्र होइन, उनीहरूप्रति पनि न्याय हुन्थ्यो । होइन, ती अनुभवी छन्, त्यसकारण तिनलाई स्वैच्छिक बहिर्गमनको बाटो दिनु नै भन्ने हो भने के बुझ्न जरूरी छ भने तीमध्ये अधिकांश कर्मचारीको अनुभव भनेको एक वर्षको अनुभव गुणन तिनको कार्यवर्ष मात्र हो । एक वर्षको अनुभव नै वर्षौं दोहोरिनुबाट के नयाँ अनुभव प्राप्त भएको हुन्छ र ?

भर्खरै सेवा प्रवेश गरेका कर्मचारी सरकारले जहाँ खटाए पनि जाने मनोदशामा हुन्छन् किनकि तिनले सेवा छोड्दा पाउनेभन्दा गुमाउने धेरै हुन्छ । अतः सरकारको समायोजन प्रयास त्यतातर्फ निर्देशित हुन जरूरी हुन्छ । तिनको स्वतः एक तह पदोन्नतिको मागलाई पद नदिए पनि सुविधा दिएर सम्बोधन गर्न सकिन्छ । किनकि, पदोन्नतिले त संगठनको पदसोपान र संरचना नै भताभुंग पारिदिन्छ ।

मुलुक बहुतहको संघीय शासनमा जानुको एउटा कारण राज्य नागरिकको भन्नु नजिक पुगोस् भन्ने त हो नै । साथमा सेवाग्राहीले सेवा प्रदायक पनि आफ्नै नजिकको पाओस् भन्ने पनि हो । आफूजस्तै बोलिचाली र रहनसहन भएका सेवा प्रदायकबाट नागरिकले धक फुकाएर आफ्नो गुनासो राख्न र सेवा लिन सक्छन् । अतः जति छिटो प्रदेश सरकारले आ-आफ्नो प्रदेशमा कर्मचारी भर्नाको कार्य प्रारम्भ गर्छन् त्यति नै छिटो यो अवस्था आउँछ । प्रदेश निजामती/सरकारी सेवामा प्रवेशको आवेदन गर्नेहरू त्यही क्षेत्रमा सेवा गर्न तयार भएर आएका हुन्छन् । अतः ती सेवामा कायम रहने प्रतिशत पनि उच्च हुन्छ र निजामती सेवाको स्वरूप पनि छोटो समयमै एक खम्बाबाट बहुसांस्कृतिक बन्ने मार्ग प्रशस्त हुन्छ ।

यति वेला शुभस्य शीघ्रमबाहेक अरु त के भन्नु ?

मुलुक बहुतहको संघीय शासनमा जानुको एउटा कारण

राज्य नागरिकको भन्नु नजिक पुगोस् भन्ने त हो नै । साथमा सेवाग्राहीले सेवा प्रदायक पनि आफ्नै नजिकको पाओस् भन्ने पनि हो । आफूजस्तै बोलिचाली र रहनसहन भएका सेवा प्रदायकबाट नागरिकले धक फुकाएर आफ्नो गुनासो राख्न र सेवा लिन सक्छन् । अतः जति छिटो प्रदेश सरकारले आ-आफ्नो प्रदेशमा कर्मचारी भर्नाको कार्य प्रारम्भ गर्छन् त्यति नै छिटो यो अवस्था आउँछ । प्रदेश निजामती/सरकारी सेवामा प्रवेशको आवेदन गर्नेहरू त्यही क्षेत्रमा सेवा गर्न तयार भएर आएका हुन्छन् ।

लाग्ने यति वेलाको परिपाटी नदोहोरियोस् भन्नाका लागि निजामती सेवा ऐन बनाउँदा तहभित्रका पदसोपानमा कार्यकुशलताका आधारमा समयबद्ध पदोन्नतिको प्रावधान राख्नुपर्छ । तेस्रो- आफ्नो हात जगन्नाथ गर्ने सोचबाट वशीभूत भएर संगठनलाई धान्न नसकिने ढंगको भदा बनाउनबाट परहेज गर्न नितान्त आवश्यक छ । किनकि जति कर्मचारी भर्ना हुने हुन्, तिनको व्ययभार प्रदेश सरकारमाथि नै आउने हो ।

आवेदन परिसकेपछि यति वेला तिनको स्वैच्छिक अवकाशको बाटो छेक्ने ठूलो उपलब्धि हुने देखिँदैन ।

हो, सरकारले कानुनको डन्डा देखाएर तिनलाई रोक्न त सकला तर तिनबाट भनेजस्तो काम लिन सकिँदैन किनभने अवकाशको मानसिकता बनाइसकेकाहरू स्वतः शून्य उत्प्रेरणको अवस्थामा हुन्छन् । बरु तिनलाई प्रदेशमा नयाँ कर्मचारी भर्ना प्रक्रियाले मूर्तरूप नलिउन्जेल काममा बस्न

आरक्षण कि अवसर ?

संगीता रेग्मी

२०७४ साल चैत्र ६ गते युरोपियन युनियनको निर्वाचन पर्यवेक्षण टोलीले खस-आर्यलाई आरक्षण समूहबाट हटाउन सुभाब दिएसँगै नेपाली राजनीतिमा नयाँ तरंग उत्पन्न भएको थियो । नेपालको संविधानको भाग ३ मौलिक हक र कर्तव्य अन्तर्गत धारा ४२ मा सामाजिक रूपले पछाडि परेका महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, मधेशी, थारू, अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति, सीमान्तकृत, मुस्लिम, पिछडावर्ग, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, युवा, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिक रूपले विपन्न खस आर्यलाई समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यको निकायमा सहभागिताको हक हुनेछ भन्ने व्यवस्था गरिएको छ । २०६२/६३ सालमा भएको आन्दोलनले उठाएका मुद्दालाई सम्बोधन गर्दै अन्तरिम संविधानमा नै समावेशी सिद्धान्तलाई अवलम्बन गरिएको थियो भने २०७२ सालमा लागु भएको नयाँ संविधानमा त्यसैलाई निरन्तरता दिइएको हो ।

युरोपियन युनियनले के भन्यो त्यो एउटा पाटो हुनसक्ला । तर, नेपालमा आरक्षण आवश्यक छ कि छैन भन्ने विषय अहिले बहसको विषय बनेको छ । देशको विकास र समृद्धिमा सबै नागरिकले उचित अवसर पाउन सक्नु भन्ने उद्देश्यले समावेशीताको सिद्धान्तलाई अगाडि ल्याइएको हो । समावेशिताले व्यक्ति एवं समुदायको पहुँच, पहिचान, प्रतिनिधित्व, स्वामित्व, सहभागिता, अधिकारको स्थान सुरक्षित गर्दै उनीहरूको सबलीकरणका लागि मार्गनिर्देश गर्दछ । विगत लामो समयदेखि राज्यका हरेक निकायहरूमा कुनै विशेष जात वा समुदायको मात्र वर्चस्व रहँदै आयो त्यसैले सम्पूर्ण जात र समुदायलाई राज्यको हरेक क्षेत्रको मूल प्रवाहमा ल्याउनको लागि आरक्षणको व्यवस्था गरिएको हो । अहिले नेपालमा जात र समुदायको आधारमा आरक्षण दिँदै आइएको छ ।

कुनै विशेष जातमा जन्मिए कै भरमा कुनै व्यक्ति धनी वा कुनै व्यक्ति गरिब भन्ने हुँदैन । सबै खस आर्य शोषक होइन, सबै मधेशी पिडित होइनन् सबै दलित गरिब छैनन्, सबै जनजाति अनपढ छैनन् । आरक्षणका आधारहरू जात वा समुदाय होइनन् बरु वर्ग वा व्यक्ति हुन सक्छन् । तराईमा जन्मिएर मधेशीभएकै आधारमा, काठमाडौँमै जन्मिएर आदिवासी/जनजाति भएकै आधारमा कुनै व्यक्तिले आरक्षित सिट पाउने तर जुम्लामा जन्मिएर बाहुन भएकै आधारमा कुनै व्यक्तिले आरक्षित सिट नपाउनु समावेशी सिद्धान्त होइन ।

आरक्षणले पछाडि परेका जात र समुदायलाई समेटनुभन्दा पनि त्यही आरक्षणको नाम लिएर आफ्ना पत्नीदेखि, सालीसम्म र ज्वाइँदेखि सन्धीसम्मलाई समानुपातिक समासद् बनाउन उपल्लो तहका नेताहरू नै लागिपरेको देखिन्छ । मधेशीको नाममा आरक्षित गरिएको सिटमा मधेशमा अति पिछडिएका र विपन्नहरूले पाउनुपर्नेमा मधेशकै सम्पन्न समुदायलेहरूले नै त्यो अवसर लिइरहेको देखिन्छ । महिलाको ३५ % सहभागिताको लागि आरक्षित सिटमा सकेसम्म आफ्नै श्रीमती नसके आफ्ना नजिकका आफन्तलाई स्थान दिएको पाइन्छ यसरी हेर्दा आरक्षणले विपन्नलाई भन्दा पनि सम्पन्नलाई नै भन्नु माथि उठाउन मद्दत गरेको देखिन्छ । मधेशको मुसहर समुदाय जो शिक्षित नै छैन उसको लागि निजामती सेवामा आरक्षित सिट राखेर मात्र हुन्न उसलाई त्यहाँसम्म पुऱ्याउनको लागि राज्यले सहयोग गर्नुपर्छ र उनीहरूको शिक्षाको लागि राज्यका आरक्षणको व्यवस्था गर्नुपर्छ । निजामती सेवामा आरक्षणले केही समावेशीता ल्याएको देखिन्छ भने राजनीतिको पाटोमा सोचे अनुसारको उपलब्धि पाइन्छ ।

आरक्षण आर्थिक स्तर कमजोर भएकोलाई निःशुल्क पढाउने सवालमा, विभिन्न व्यवसायिक तालिम दिने सवालमा, जिविकोपार्जनको क्षेत्र उपलब्ध गराउने

सम्बन्धमा दिइनु सान्दर्भिक हुन्छ । त्यो पनि कुनै जातका आधारमा आरक्षण दिइनु ठिक होइन । जातिय आधारमा माथिल्लो मानिनेहरू पनि निकै कमजोर आर्थिक हैसियतमा रहेका हुन्छन् भन्ने जातको आधारमा तल्लो मानिएकाहरू पनि आर्थिक रूपमा सम्पन्न भएका धेरै उदाहरणहरू हामी देख्न सक्छौं । हुन्ला, मुगुमा बस्ने बाहुन, क्षेत्री, दलित र काठमाडौँ, पोखरा, बुटवलमा बस्नेहरूको आर्थिक, सामाजिक हैसियत समान हुँदैन । त्यसैले राज्यले हेर्दा दलित भनेर सबै न्युन आर्थिक अवस्था र पिछडिएको मान्ने, जनजाती भनेर सबै काठमाडौँ वरपरका व्यापारी नेवार ब्रिटिश लाडुरे भनेर राम्रो आर्थिक हैसियत बनाएका पोखरा, काठमाडौँमा बस्ने गुरुङलाई मान्ने, मधेशी भनेर जनकपुरमा मजदुरी गरेर जिविका चलाउनेलाई मान्ने र बाहुन एवं क्षेत्री भनेर उच्च पदमा पुगेका व्यक्तिहरूलाई मानेर त्यही अनुरूप आरक्षणको जसरी व्यवस्था गरिएको छ यो सरासर गलत हुन्छ ।

उच्च वर्ग मानिने समुदाय पनि भुगोल र क्षेत्र अनि उपलब्ध भूमि, अवसर इत्यादि कारणले पिछडिएका हुन सक्छन् । दलित एवं जनजाति, मधेशी, आदिवासी वर्गमा छुट्टाईएकाहरू पनि ठाउँ विशेष र अवसरको उपलब्धताको कारण सम्पन्न एवं राम्रो हैसियत बनाएका हुन सक्छन् । यसैले कुनै पनि जातजाति र समुदायका आधारमा राज्यले दिने सुविधाहरूलाई वर्गीकरण गर्नु भन्दा पनि वास्तविक व्यक्तिहरूको अवस्थालाई मुल्यांकन गरिनुपर्छ ।

जनजाति वा दलित वा मधेशी भएकै कारणबाट असक्षमले पनि राज्यका विभिन्न निकायमा अवसर पाउने र बाहुन, क्षेत्री भएकै कारण योग्य, सक्षम भएर पनि राज्यको विभिन्न निकायहरूमा अवसर पाउन नसक्ने अवस्था आउनु भएन । बरु पिछडिएका जात र समुदायका व्यक्तिहरूलाई शिक्षामा, स्वास्थ्यमा राज्यले अनुदान देओस् । एनीहरूको क्षमता र दक्षता अभिवृद्धि गरेर हरेक क्षेत्रमा खुल्ला

प्रतिस्पर्धाबाट आउन सक्ने बनाउनु राज्यको दायित्व हो तर जातकै आधारमा आरक्षणको व्यवस्था गरी त्यस्ता समुदायलाई तँ अरुभन्दा कमजोर नै होस् भनेर प्रभाणित गर्ने काम राज्यले नगरोस् ।

महिला, दलित, मधेशी, आदिवासी, जनजाति र पिछडिएका क्षेत्रकालाई आरक्षणको पछि लागेर देशलाई बीसौँ वर्ष अहिलेकै अन्योल र अनिश्चितताको अवस्थामा राख्ने कि कमजोरलाई संरक्षण र अवसर दिएर समृद्धितर्फ अगाडि बढ्ने हो यो अहिलेको गम्भीर चुनौती बनेको छ । प्रतिभाहरूलाई

योग्यताकै आधारमा देशभित्रै रोजगारी दिने नीति अवलम्बन गरे समावेशी कार्यक्रमको आवश्यकता पनि क्रमशः गौण बन्दै जानेछ ।

नेपालमा आरक्षण के उद्देश्यले ल्याइएको हो र यो एक दशकको अवधिमा हामीले सोचे जस्तै राज्यका संरचनाहरू बनाउ सफल भयौं त ? आरक्षणले हामीलाई अफ कमजोर त बनाइरहेको छैन ? स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको लागि तयार नभएर आरक्षित सिटमा अल्फँदा हामी कतिको सक्षम व्यक्तिलाई नीतिनिर्माणको तहमा पुऱ्याइरहेका छौं यो सोचनिय विषय बनेको छ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण

मोबाइल सेवाको गुणस्तर सम्बन्धमा सेवाग्राहीहरूको अनुभूति मापन गर्ने बारे सूचना

यस प्राधिकरणले मोबाइल सेवाको गुणस्तर सम्बन्धमा सेवाग्राहीहरूको अनुभूति (Customer Perception) मापन गर्न “NTA QoS Survey” नामको Android Mobile App बनाई Google Play Store मा उपलब्ध गराईएको व्यहोरा जानकारी गराइएको छ । तसर्थ उपरोक्त Mobile App डाउनलोड गरी Feedback भरी आफ्नो अनुभूति प्रकट गर्नुहुन अनुरोध गरिएको छ । सेवाग्राहीहरूको Feedback को आधारमा यस प्राधिकरणले मोबाइल सेवाको गुणस्तर सुधार गर्न सेवाप्रदायक संस्थाहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ ।

Nepal Telecommunications Authority (NTA)

Shree Kunja Bhawan, Kamaladi, Kathmandu
GPO Box: 9754, Phone: 4255474/4256054, Fax: 4255250
Email: info@nta.gov.np; Website: www.nta.gov.np

विद्यालय भर्ना अभियान किन ?

रामसुकुल मण्डल

२१औं शताब्दीको आधुनिक युगमा शिक्षाको महत्वबारे कोही पनि अनभिज्ञ नहुनु पर्ने हो । अन्धकारमा रहेकालाई उज्यालोमा ल्याउने एउटा माध्यम, मानिसका आफ्ना आन्तरिक गुणलाई बाहिर प्रकट गरी आफ्नो बानी बनाउने प्रक्रिया, देशमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याई नकारात्मक परम्परा हटाउन गरिने प्रक्रिया र मानिसमा भएको क्षमताको विकास गरी सक्षम व्यक्ति बनाउने प्रक्रियालाई नै शिक्षा भनिन्छ भन्ने आम परिभाषा हो । शिक्षा औपचारिक वा अनौपचारिक रूपबाट प्राप्त गर्न सकिन्छ । औपचारिक शिक्षा विद्यालय वा महाविद्यालयबाट लिइन्छ भने अनौपचारिक शिक्षा जीवनयापनका क्रममा व्यवहार र अनुभवबाट हासिल गरिन्छ ।

भर्ना अभियान के हो ?

नयाँ शैक्षिक सत्रका लागि बाल कक्षादेखि १० सम्म भर्ना अभियान सुरु भएको छ । अभियानमा सबै शिक्षा कार्यालय, विद्यालय तहका शिक्षक र विद्यालय व्यवस्थापन समिति जुटेका छन् । उमेरका हिसाबले ५ वर्षभन्दा माथिका बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गरिनेछ । संविधान, ऐनकानूनले 'आधारभूत तह (कक्षा ८ सम्म) अनिवार्य शिक्षा' हुने कुरा कानूनले पहिले भन्दा प्रभावकारी ढंगले अभियान सुरु भएको बताइएको छ ।

शिक्षा विभागले अभियानको यस वर्षको नारा 'हामी सबैको इच्छा, अनिवार्य निःशुल्क आधारभूत शिक्षा' तय गरेको छ । विद्यार्थी भर्ना, विद्यार्थी स्वागत तथा विद्यार्थी टिकाउ र सिकाइ उपलब्धीमा सुधारको लक्ष्य राखिएको छ । बैशाख २ गतेबाट नयाँ सत्र सुरु भएको छ । शैक्षिक तथ्यांक २०७३ अनुसार प्राथमिक तहमा ५ देखि ९ वर्ष उमेर समूहका विद्यार्थीको खुद भर्ना दर राष्ट्रिय औसत ९६ दशमलब ९ प्रतिशत छ । सबै बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याउन अभियान चलाइएको हो ।

विद्यालयले विद्यार्थी भर्नासँगै पाठ्यपुस्तक दिएर स्वागत गरिरहेको छ । सरकारले कक्षा १० सम्म सबै विद्यार्थीलाई पाठ्यपुस्तक निःशुल्क उपलब्ध गराउँदै आएको छ । त्यसैगरी लक्षित समूहले छात्रवृत्तिसमेत पाउँदछन् । छात्रा, दलित, अपाङ्गता भएका, लक्षित वर्ग लोपोन्मुख तथा अल्पसंख्यक जनजातिलाई छात्रवृत्ति व्यवस्था छ । विद्यालय तह कक्षा १० सम्मका निम्ति चालू आर्थिक वर्षका निम्ति १६ अर्ब रूपैयाँ बजेट रहेको शिक्षा मन्त्रालयले जनाएको छ ।

भर्ना अभियानको प्रभावकारिता

भर्ना अभियानको नारा लिएर वर्तमान सरकारले सञ्चालन गरेको यो अभियानको प्रभावकारिता कति हुने भन्ने विषय महत्वपूर्ण हो । भर्ना अभियानको आवश्यकता किन पच्यो, किन सरकारको तर्फबाट यस्तो अभियानको थालनी गर्नु पच्यो, सामुदायिक विद्यालयको पढाई, विद्यालयको

वातावरण, विपन्न वर्गले कसरी आफ्ना बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराउन प्रेरित हुने, विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार कस्तो छ, टूलाबडाका छोराछोरीहरू निजी विद्यालयमा किन जान्छन्, सामुदायिक र निजी विद्यालयमा हुने पढाइमा किन अन्तर छ लगायतका विषयमा सरकारले पहिला ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ ।

नेपालबाट निरक्षरता उन्मूलन गर्ने लक्ष्यका साथ सञ्चालन गरिएको यस अभियानले केवल अभियानका रूपमा मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गरेर कार्यान्वयनमा फितलोपना ल्याउने नेपाल सरकारको विगतको

प्रवृत्तिलाई नियाल्ने हो भने कार्यान्वयन पक्षको जटिलताका कारण यसले सार्थकता पाउनेमा पूर्णतः विश्वस्त हुनसक्ने वातावरण निर्माण हुनसकेको छैन । तथापि यसको प्रभाव शून्य भएको भने होइन । निराशाजनक अवस्थाबाट गुञ्जिरहेको नेपालको साक्षरता दरलाई केही मलजल गर्न यस अभियानको भूमिका भने निकै सकारात्मक रहेको मान्नुपर्दछ । जुन रूपमा भर्ना अभियानको नारालाई चर्को पारिएको छ सो अनुसार कार्यान्वयन पक्षमा भर पर्छ । यदि समस्याको मूल चुरोमा पुगेर यसको निराकरणमा ध्यान दिइयो भने पक्कै पनि केही परिवर्तनको आभाष गर्न सकिन्छ ।

बालबालिका मैत्री भएन विद्यालय

विद्यालयको पहुँचबाट टाढा रहेका बालबालिकाहरूका लागि सरकारले एकातिर भर्ना अभियान सञ्चालनमा ल्याएको छ भने अर्कोतिर विद्यालय भर्ना गरेर पनि छाड्ने विद्यार्थीको वाध्यतालाई बुझ्न सकिएको छैन । विद्यार्थीहरू विद्यालयभित्र प्रवेश गराउनु मात्र ठूलो कुरा होइन उनीहरूलाई निरन्तर शिक्षा प्राप्तिका बाटोमा अगाडि बढाउन सक्नुपर्छ । विद्यालयप्रतिको आकर्षण र भुकाव बढाउनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू बनाउनु आवश्यक छ । विद्यार्थी विद्यालय हाताभित्र किन प्रवेश गर्दैन ? भन्ने प्रश्नको जवाफसँगै विद्यालय छोड्ने कारणको पनि खोजी गरिनु आवश्यक छ । विद्यार्थीले खोजे अनुसारको वातावरण निर्माण, मनोवैज्ञानिक शिक्षणविधि र पढाइलाई रूचिका रूपमा विद्यार्थीले कसरी लिनसक्छ भनेर पनि चासो दिनु आवश्यक छ । विद्यालय प्रवेश गरेको विद्यार्थीहरू किन विद्यालयमा अडिन सक्दैनन् ? विद्यालयमा छुट्टी घन्टी बजे बित्तिकै विद्यार्थी खुशी हुने, विद्यालय जाने नाम सुन्ने बित्तिकै बालबालिका विभिन्न बहाना बनाएर जान नखोज्ने लगायतका विषयमा पनि सरकारले ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ । अहिले पनि विद्यालयमा विद्यार्थीको मनोविज्ञानलाई बुझ्न नसक्दा कैयौं विद्यार्थीहरूले विद्यालय जानु भनेको यातना गृहमा जानुको रूपमा लिने गर्दछन् । यस्तो अवस्थालाई सुधार्न सकिएन भने विद्यालय प्रवेश गराएर मात्र समस्याको समाधान हुन सक्दैन ।

पटक-पटक सरकारी स्तरमा नेपालमा सञ्चालन हुने गरेको विद्यालय भर्ना अभियान परिणाममुखी नहुनुको मुख्य कारण गरिबी हो । हुनेखाने र सम्पन्न परिवारका एउटा पनि बालबालिका विद्यालय जानबाट वञ्चित छैनन । खासमा यो अभियान विपन्न वर्ग, गरिब तथा असहायका लागि हुनुपर्ने हो । गरिब, विपन्न र असहाय परिवारका अभिभावकले आफ्ना बालबालिका एकछाक खाना खुवाउन दिनरात मिहेनत गर्नुपर्छ भने उनीहरूलाई विद्यालय पठाउने, कपी कलम किनिदिने पैसा कहाँ ल्याउने भन्ने सोच्नुपर्ने हुन्छ । नेपालमा अहिले पनि गरीबको संख्या उल्लेख्य रूपमा रहेको छ । अधिकांश परिवार साँभर र बिहानको छाक टार्ने पिरलोलै रूमल्लिएका हुन्छन् । आर्थिक अभावले गर्दा सन्तानलाई सानैदेखि काममा लगाउन उनीहरू बाध्य भएको पाइन्छ । जसले गर्दा भर्ना अभियानका नारालाई सुने पनि नसुनेभै गर्ने उनीहरूको बाध्यताजस्तो बनेको हुन्छ । सरकारले निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गरे पनि किताब र भर्ना शुल्कबाहेक सबै कुराको व्यवस्थापन स्वयं परिवारले नै गर्नुपर्ने भएकाले अभावकै कारण उनीहरू सन्तानलाई विद्यालयसम्म पुऱ्याउन सक्षम बन्न सकेका हुँदैनन् । भोको पेटले सबैभन्दा पहिलो खाना हेर्ने भएकाले उनीहरू शिक्षालाई आफ्नो जीवनको महत्वपूर्ण कुराका रूपमा लिने चासो राख्दैनन् । अहिलेको परिप्रेक्ष्यमा हेर्दा यो पनि भर्ना अभियानको वाधकका रूपमा रहेको छ । गरीबीको जटिलताले विद्यालय नजाने विद्यार्थीको संख्या निकै उल्लेखनीय छ ।

प्रधानमन्त्री, मुख्यमन्त्री वा मन्त्रीले एक दुई जना बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराइदिँदा यो अभियानले ठूलो उपलब्धी हासिल गर्दैन । सबैले आफ्नो भोट बैंक सुरक्षित राख्नका लागि एक दुई दिन गएर भर्ना गराइदिने र पछि यसबारे कसैले सोधखोजसमेत गर्न आउँदैन माथि उल्लेखित कुरा एक जना सामाजिक व्यापार गरी बस्ने दलित समुदायका व्यक्तिले भनेका छन् । यो पंक्तिारले सरकारले अहिले सञ्चालन गरिरहेको विद्यालय भर्ना अभियानबारे सोध्दा उनले भने, 'यस्ता धेरै अभियानहरू हेरिसक्यौं र यसको प्रभावकारिता कति रहन्छ भन्ने सहजै अनुमान लगाउन सकिन्छ ।' उसको भनाईको तात्पर्य के थियो भने यस्ता अभियान हुनेखानेवालाहरूका लागि हो । गरीबका छोराछोरीका लागि साँच्चिकै यो अभियान ल्याइएको हो भने विद्यालय शुल्कमात्र होइन, कपी, कलम, खाजा लगायतका आधारभूत आवश्यकताहरूसमेत व्यवस्था गर्नुपर्छ । गरिबीका कारण पनि यो अभियानको बाधकको रूपमा रहेको हुनाले यसबारे सरकारले दीर्घकालीन योजना ल्याउनुपर्छ । त्यसपछि मात्र यो अभियानले सार्थक परिणाम ल्याउँछ ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

खेलकूद

फ्रेन्च कपको उपाधि पिएसजीलाई

पेरिस सेन्ट जर्मेन (पिएसजि)ले लगातार तेस्रो पटक फ्रेन्च कपको उपाधि जितेको छ । तेस्रो डिभिजनको क्लब लेस हर्वियर्सलाई २-० ले पराजित गर्दै पिएसजीले तेस्रो पटक उपाधि जित्यो ।

अन्डर डगको पहिचान बनाएको हर्वियर्सले पीएसजीलाई सहजै उपाधि भने सुम्पिएन निकै कडा चुनौती दिएको हर्वियर्सको खेललाई पिएसजीका समर्थकको समेत सहानुभुति रहेको थियो । यद्यपि उसले लिग च्याम्पियन

विरुद्ध कुनै चमत्कार भने दिन सकेन ।

पिएसजिका लागि लो सेल्सोले २५ यार्डबाट २६ औं मिनेटमा आकर्षक गोल गर्दै टिमलाई सुरुवाती अग्रता दिलाए । त्यसअघि पीएसजीले ३ वटा गोलका राम्रा मौका चुकाएको थियो । पीएसजीले गरेको एक गोल भिडियो रेफ्रीले मान्यता दिएपछि तर कामिनीले ७४ औं मिनेटमा पेनल्टीमार्फत दोस्रो गोल सम्भव बनाएपछि पीएसजी दबाव मुक्त भएको थियो ।

लेस हर्वियर्सले फ्रेन्च कपको १० खेलमा आफूलाई स्थापित गरायो । गत अक्टोबरमा २ सय १७ समर्थकअघि पहिलो खेल खेलेको उसले फाइनलमा करिब ७३ हजार दर्शक माफ खेल्न परिकएको थियो । अधिकांस पिएसजी समर्थकले समेत हर्वियर्सलाई सहानुभुति दिएका थिए । फ्रेन्च कप जितेको पीएसजीले घरेलु कपका लागि भएका आफ्नो अपराजित यात्रालाई ४२ खेल सम्म कायम राखेको छ । फ्रेन्च कप र लिग कपमा गरेर पिएसजीले लगातार चार पटक उपाधि जित्न सफल भयो । पीएसजी २०१४ को जनवरीयता अपराजित रहेको छ ।

आर्मीलाई हराउँदै मनाङ फाइनलमा

त्रिभुवन आर्मी क्लबलाई पराजित गर्दै मनाङ मस्जिददी क्लब दमक गोल्डकपको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ । प्रतियोगिताअन्तर्गत दोस्रो सेमिफाइनलमा मनाङले आर्मीलाई टाइब्रेकरमा ५-४ ले हराउँदै अन्तिम दुई स्थान सुरक्षित गरेको हो । निर्धारित समय १-१ गोलको बराबरीमा सकिएपछि खेलको निर्णय टाइब्रेकरबाट लिइएको हो ।

टाइब्रेकरमा मनाङका सुजल श्रेष्ठ, विमल बस्नेत, कमल श्रेष्ठ, अञ्जन विष्ट र हेमन गुरुङले गोल गरे । आर्मीका भरत खवास, जर्जप्रिन्स कार्की, सन्तोष तामाङ र विवेक बस्नेतले पनि गोल गरेका थिए । आर्मीका दीपक गुरुङको प्रहारको मनाङका गोलरक्षक विशाल श्रेष्ठले उत्कृष्ट बचाउ गर्दै टोलीको फाइनल यात्रा सुनिश्चित गरेका हुन् । उपाधि भिडन्तमा मनाङले शुक्रबार नेपाल पुलिस क्लबको सामना गर्नेछ ।

खेलको ३०औं मिनेटमा आर्मीका लागि टंक बस्नेतले १-० का लागि गोल गरे । मनाङको खराब डिफेन्स लाइनको फाइदा उठाउँदै टंकले डिबक्सबाट हेडिङ गोल गर्दै आर्मीलाई अग्रता दिलाएका हुन् । दोस्रो हाफको सुरुमै मनाङ खेलमा फर्कियो । ४७औं मिनेटमा मनाङका दीपक राईले गोल गर्दै खेललाई १-१ को बराबरीमा ल्याएका हुन् । उनले डिबक्सभित्र प्रहार गरेको बल पहिलो बारमा गोल भयो । निर्धारित समयमा थप गोल भएन र खेल टाइब्रेकरमा धकेलियो ।

एन्फाले छिट्टै लिग मिति घोषणा गर्ने

अखिल नेपाल फुटबल संघको नयाँ कार्यसमितिको बैठक सोमबार एन्फा कम्प्लेक्स सातदोबाटोमा बसेको छ । बैठकले विभिन्न १५ बुँदे निर्णय गर्दै एन्फा महासचिव र कोषाध्यक्ष, मानार्थ अध्यक्ष तथा मानार्थ वरिष्ठ उपाध्यक्षको मनोनयन गरेको छ । साथै, उसले नवनिर्वाचित पदाधिकारीको नेतृत्वमा कार्यविभाजनसमेत गरेको छ । अध्यक्ष शेर्पाले नयाँ कार्यसमितिले गरेका विभिन्न निर्णय अब कार्यान्वयनमा लैजाने भन्दै सोहीअनुसारको तयारी गरेर अघि बढ्ने बताए । उनले भने, 'हामीले बाहिरी निर्णय केही गरेका छैनौं । जेजति निर्णय गरेका छौं, अब त्यसलाई कार्यान्वयनमा लैजान्छौं ।'

एन्फा कार्यसमिति बैठकले एन्फाको महासचिवमा पूर्वसिइओ इन्द्रमान तुलाधरलाई नियुक्त गरेको छ भने कोषाध्यक्षमा पूर्वसह-कोषाध्यक्ष रवीन्द्र जोशीलाई नियुक्त गरेको छ । साथै, बैठकले एन्फा विधानअनुसार मानार्थ अध्यक्षमा टासी घलेलाई दोस्रो कार्यकालका लागि नियुक्त गरेको छ । त्यस्तै, मानार्थ वरिष्ठ उपाध्यक्षमा पूर्वउपाध्यक्ष किशोर राई तथा मानार्थ उपाध्यक्ष तथा आर्थिक समिति संयोजकमा सरस्वती क्लबका अध्यक्ष शिक्षित पराजुलीलाई नियुक्त गरेको छ । साथै, बैठकले अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध प्रमुख तथा सल्लाहकार समितिको संयोजकमा नवीन पाण्डे र प्रवक्तामा केन्द्रीय सदस्य किरण राईलाई नियुक्त गरेको छ ।

सोमबार सम्पन्न बैठकले राष्ट्रिय पूर्वफुटबल खेलाडी तथा नेपाल प्रहरीका पूर्वएआइजी विज्ञानराज शर्माको नेतृत्वमा लिग कमिटी गठन गरेको छ । समितिलाई लिगको ढाँचा तथा सम्बन्धित पक्ष (क्लबहरू)सँग छलफल गरेर लिगको मितिको विषय १० दिनभित्र टुंग्याउने अधिकार दिएको छ ।

यससँगै एन्फाका एकेडेमीहरू तत्काल सञ्चालन गर्ने, अनुशासन समिति र पुनरावेदन समिति निर्माण गर्ने तथा ग्रासरूट फुटबल विकास गर्नेलगायत निर्णय गरेको छ । बैठकले एन्फामा आबद्ध जिल्ला संघहरूको सहभागितामा जिल्ला लिग, प्रदेश प्रतियोगिता र केन्द्रमा एन्फा प्रेसिडेन्ट कप फुटबल प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न आवश्यक तयारीका लागि अध्यक्ष शेर्पालाई नै जिम्मेवारी दिएको छ ।

दोलखाको भग्नावशेष अझै हटेन

दोलखा । ३ वर्षअघि गएको विनाशकारी भूकम्पका कारण क्षतिग्रस्त बनेको ऐतिहासिक सहर दोलखा बजारका घरका भग्नावशेष अझै हटेका छैनन् । भग्नावशेष नहट्दा स्थानीय अझै जोखिमपूर्ण स्थितिमा बस्न बाध्य छन् ।

भूकम्प गएको ३ वर्ष बितिसकदासमेत धराप घरहरू नभत्काइँदा दोलखा सहरको प्राचीन स्वरूप नै बिग्रन लागेको स्थानीय भरतनारायण प्रधानले गुनासो गरे । भुइँचालोमा जगैदेखि हल्लिएर धराप बनेका बजार क्षेत्रका मल्लकालीन टक्सार घर, पुरान्छे र ग्वाल्नाको नामले चिनिने तीन ठूला दरबारसँगै कुटी, पाटी-पौवा, मठ-मन्दिर अहिलेसम्म पनि जोखिमपूर्ण अवस्थामा छन् ।

प्रधानका अनुसार धेरैजसो घर बहुस्वामित्वको भएकै कारण भत्काउन नसकिएको हो । धेरैजनाको नाममा छ, उनीहरूमध्ये कुनै एकको नाममा मात्र अनुदान आउने भएपछि सहमति

हुन नसक्दा निजी घरको व्यवस्थापन नभएको हो, उनले भने । बहुस्वामित्वको सगोलको घरबारे पुनर्निर्माण नीति नआउँदा स्थानीयले धराप घरहरू हटाउन चासो नदिएका हुन् । दोलखा बजारका अधिकांश पुराना घर मल्लकालीन छन् । प्रायः घर बहुस्वामित्वका छन् । ठूलो घर बनाएर दाजुभाइ मिलेर एउटै घरमा बस्ने नेवार समुदायको पुस्तैदेखिको संस्कृतिका कारण नेवार बस्तीमा यस्ता बहुस्वामित्वका घरमा अहिले कसैले चासो नदिएको वडाध्यक्षसमेत रहेका स्थानीय विराजमान श्रेष्ठले बताए ।

घर नभत्काउनुको अर्को कारण यहाँका अधिकांश मानिस राजधानीमा बस्छन् । 'एउटै घर धेरैजनाको नाममा पनि छ, वडाध्यक्ष श्रेष्ठ भन्छन्, 'त्यसबाहेक यहाँका धेरै नागरिक राजधानी काठमाडौंमा बसेका कारण पनि जोखिममा रहेका घरहरू हटाउन पहल गर्न सकेका छैनौं ।' वडाध्यक्ष श्रेष्ठले राजधानीमा रहेका सहरवासीसँग दोलखा बजारको प्राचीनता भत्किने गरी पुनर्निर्माण

गर्नका लागि पहल भइरहेको बताए । उनले त्यसका लागि भीमेश्वर नगरपालिका र विभिन्न दातृनिकायमार्फत विस्तृत अध्ययन सकिएको सुनाए । दोलखा बजारमा व्यक्तिका निजी घरसँगै केही मन्दिर र पाटी-पौवासमेत जोखिममै छन् । भीमेश्वर मन्दिरका साधुसमेत पाटीमै बसिरहेका छन् । भूकम्पमा भत्किएका सहरका केही पुरातात्विक सम्पदा पुनर्निर्माणमा स्विस सरकारले सहयोग गरिरहेको छ । वडाध्यक्ष श्रेष्ठका अनुसार स्विस सरकारको सहयोगमा प्रसिद्ध त्रिपुरासुन्दरी मन्दिर पुरानै स्वरूपमा निर्माण भइरहेको छ । यस्तै, तलेजुभवानीको मन्दिरसमेत प्राचीनता भत्कने कलाकृतिसहित स्विस सरकारकै सहयोगमा बनिरहेको छ । सहरका केही भागमा ढुंगा बिच्छ्याएर पैदल मार्ग बन्दै छ । यी दुईबाहेक अन्य मठ-मन्दिर र पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माणका लागि सरकारमार्फत अध्ययन र बजेट विनियोजनको काम भइरहेको छ ।

रंगीन खबर

डी सिने अवार्डको
मनोनयन सार्वजनिक

काठमाडौं/ दशौं डी सिने अवार्डको उत्कृष्ट ५ मनोनयन सार्वजनिक गरिएको छ । जेठ १० गते राष्ट्रिय सभागृहमा आयोजना हुने अवार्डका लागि ०७४ सालभरि प्रदर्शनमा आएका फिल्म प्रतिस्पर्धीमा छन् । इएनआई डी सिने अवार्ड-०७५ नाम रहेको अवार्डमा उत्कृष्ट फिल्मका लागि छक्कापन्जा २, मंगलम्, लिलिबिली, ऐश्वर्य र कृ प्रतिस्पर्धीमा छन् । त्यसैगरी, उत्कृष्ट निर्देशकको प्रतिस्पर्धीमा छक्का पन्जा २ बाट दीपाश्री निरौला, ऐश्वर्यबाट दिवाकर भट्टराई, लिलिबिलीबाट मिलन चाम्स, मंगलम्बाट नवल नेपाल र कृबाट सुरेन्द्र पौडेल मनोनीत छन् ।

उत्कृष्ट अभिनेताको प्रतिस्पर्धीमा मंगलम्बाट पुष्प खड्का, कृबाट अनमोल केसी, लिलिबिलीबाट प्रदीप खड्का, संरक्षणबाट सौगात मल्ल र रातोघरबाट विल्सनविक्रम राई मनोनीत छन् । त्यसैगरी, उत्कृष्ट अभिनेत्रीका लागि भने पञ्चायतबाट नीता ढुंगाना, ब्यान्ड रक्सबाट बेनिशा हमाल, ए मेरो हजुर २ बाट साप्राज्ञी शाह, कान्छीबाट श्वेता खड्का र मंगलम्बाट शिल्पा पोखरेल प्रतिस्पर्धीमा छन् ।

विभिन्न २९ विधाका अवार्ड प्रदान गरिने कार्यक्रममा जुरी अवार्ड, क्रिटिक्स अवार्ड, इन्करेजमेन्ट अवार्ड, पब्लिक च्वाइस अवार्डका साथमा छायाछवि चलचित्रकर्मी रजत सम्मान पुरुष र महिला, छायाछवि चलचित्र पत्रकारिता पुरस्कार र छायाछवि लिजेन्ड्री सम्मान पनि प्रदान गरिनेछ । आयोजक संस्थाका प्रमुख शान्तिप्रियले अवार्ड भव्य रूपमा सम्पन्न गर्ने तयारी गरिएको बताएका छन् । यसपालिदेखि एसटिसी ग्रुपको इएनआई लुब्रिकेन्ट्सले टाइटल प्रायोजन गरेकाले अवार्डको नाम इएनआई डी सिने अवार्ड राखिएको बताइन्छ । अवार्डको निर्णायकमा फिल्म लेखक/निर्देशक मोहन निरौला, पत्रकार/निर्देशक डब्लु क्षेत्री, निर्देशक राजेन्द्र उप्रेती, संगीतकार सन्तोष श्रेष्ठ र निर्देशक/सिनेमाटोग्राफर सवनम मुखिया छन् ।

रोशनको आर्या श्रोतामक

गीतकार रोशन भट्टराईको तेस्रो एल्बम 'आर्या' सार्वजनिक भएको छ । गीतकार रोशन स्वयम्, गायक आनन्द कार्की र मदन गोपालले संयुक्त रूपमा हालै आर्या

विमोचन गरेका हुन् । यसअघि बिर्सिन सकिदैन र अक्षता नामक एल्बम प्रकाशन गरिसकेका रोशनको आर्यामा के सौन्दर्य हुन्छ फूल, बिहानी घामको किरण, नेपालका छोरा हामी र मायालु मुहार तिम्रो बोलका चार गीत छन् ।

देशभक्ति र मायाप्रेम भावका गीतमा नवीनके भट्टराई, किरण प्रधान, सन्तोष लामा र डी मोर्चाको स्वर छ । एल्बमका गीतमा उमेश रेग्मी 'युमेश', न्हयु बजाचार्य र डी मर्चाको संगीत छ । एल्बममा समावेश के सौन्दर्य हुन्छ फूल र वीर नेपाली बोलको गीतको भिडियो पनि सार्वजनिक गरिएको छ ।

प्रचार गर्दै त्रिवि पुग्यो लम्फू

लम्फू फिल्म युनिट बुधबार त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर पुग्यो । प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपालले आयोजना गरेको कला, साहित्य एवं सांस्कृतिक कार्यक्रममा लम्फूका शीर्ष अभिनेता कविर खड्का, सञ्जित भण्डारी र आयान खड्काले त्यहाँ उपस्थित ५ सयभन्दा बढी विद्यार्थीसँग साक्षात्कार गरे ।

केही दिनअघि मोफसलका विभिन्न स्थानमा पुगेर प्रचारप्रसार गरिएको फिल्म यही शुक्रबार अर्थात् २८ वैशाखदेखि प्रदर्शन हुँदै छ । गोपालचन्द्र लामिछानेको

निर्देशनमा शक्तिबल्लभ घोरसैनीले निर्माण गरेको फिल्म बेरोजगारी, युवाको विदेशमोह र समसामयिक राजनीतिक परिस्थितिको विषयमा निर्माण गरिएको छ । कार्यक्रममा अभिनेता कविरले फिल्मले मनोरञ्जनका साथै युवा जागरणको सन्देश पनि प्रवाह गर्ने बताए । उनले लम्फू आफ्ना लागि अग्निपरीक्षा भएको बताउँदै सबैलाई फिल्म हेरिदिन आग्रह गरे ।

फिल्मका अर्का कलाकार सञ्जितले त्रिविमा फिल्मको प्रचार गर्न पाएकोमा खुसी व्यक्त गरे । उनले लम्फू रमाइलो फिल्म बनेकाले सबै वर्गका दर्शकले हेर्नुपर्ने जिकिर गरे । कार्यक्रममा वरिष्ठ गीतकार डा. कृष्णहरि बराल, गजलकार ज्ञानुवाकर पौडेल, गीतकार दिग्गज धौलारी पनि उपस्थित थिए । कविर, सञ्जित र आयनका साथमा सलोन बस्नेत, मरिश्का पोखरेल, चौदानी शर्मा, कुसुम श्रेष्ठ (तरकारीवाली), अजित लामिछानेलागायतले अभिनय गरेको फिल्म दीपक बज्रचार्यले खिचेका हुन् । भूपतिले लेखेको फिल्मलाई हरि सिलवालले सम्पादन गरेका छन् । अर्जुन पोखरेलको संगीत रहेको लम्फूमा रामजी लामिछाने र शिव विकको कोरियोग्राफी छ । निर्देशक लामिछाने र निर्माता घोरसैनीले यसअघि किन लाग्छ माया फिल्म निर्माण गरेका थिए ।

मिस्टर नेपालमा अब चार
प्रतियोगी छानिने

मिस्टर नेपालको नयाँ सिजन 'मिस्टर नेपाल २०१८'का लागि आवेदन खुला भएको छ । राजधानीको होटेल अन्नपूर्णमा मंगलबार आयोजित कार्यक्रममा आयोजक एक्सपोज नेपालले १८ देखि २८ वर्ष ननाघेका युवाहरूले प्रतियोगितामा सहभागिता जनाउन पाउने बताएको छ ।

अब 'मिस्टर नेपाल'को मञ्चबाट एकसाथ चार प्रतियोगी छानिनेसमेत आयोजकले जनाएको छ । अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा

प्रतिनिधित्व गर्ने गरी नयाँ 'मिस्टर नेपाल'का साथै एकसाथ अन्य तीन प्रतियोगी छानिने जानकारी आयोजक एक्सपोज नेपालले जानकारी दिएको हो । छानिएकामध्ये 'मिस्टर नेपाल'ले नेपालको प्रतिनिधित्व गर्दै 'मिस्टर वर्ल्ड'मा सहभागिता जनाउनेछन् । अन्यले अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताहरू क्रमशः 'मिस्टर युनिभर्सन एम्बेस्टर', 'म्यान अफ द इयर' र 'मिस्टर नेसनल युनिभर्सन'मा सहभागिता जनाउनेछन् ।

मिस्टर नेपाल छनोटका लागि काठमाडौं, पोखरा, चितवन, बुटवल, इटहरीलागायत सहरमा पहिलो चरणको अडिसन हुनेछ । त्यसबाट छानिएका प्रतियोगीलाई फाइनल प्रतिस्पर्धीमा सहभागी गराउने आयोजकले जनाएको छ ।

छानिएका प्रतियोगीलाई स्विमिङ, फुटबल, रक क्लाइमिङ, समाजसेवा, सर्ट हाइकिङ, क्याटवाक, व्यक्तित्व विकास, पब्लिक स्पिकिङलागायत दर्जनभन्दा बढी विषयमा प्रशिक्षणसहित अन्तिम प्रतिस्पर्धीमा उतार्ने आयोजकको योजना छ । यस वर्षको मिस्टर नेपाल विजेताले चलचित्र, म्युजिक भिडियो अभिनय अफरका साथै 'सुजुकी इन्टर' समेत प्राप्त गर्ने एक्सपोज नेपालकी सिडिओ अर्चना थापाले जानकारी दिइन् । युवाको व्यक्तित्व विकास, आत्मविश्वास अभिवृद्धि र नेतृत्वदायी क्षमता विकास गर्ने उद्देश्यले २००९ देखि आयोजना हुँदै आएको प्रतियोगिताबाट रोहित थेबे, जीवन लुइँटेल, गौतम सुवेदी, उज्वल घिमिरे, सुरेश घिमिरे, डा. आयुभानु घिमिरे, सुरेश गैह्रे, सुरज चिल्वाल, सन्दीप पोखरेल, गणेश अग्रवाल, अक्षय रायमाझीलागायत दर्जनभन्दा बढी विजेता छनोट भइसकेका छन् ।

'कुम्भ करण'

अस्ट्रेलियामा रिलिज हुने

आकाश पल इन्टरटेनमेन्टको प्रस्तुति रहेको फिल्म 'कुम्भ करण' अस्ट्रेलियामा रिलिज हुने भएको छ । आकाश पल इन्टरटेनमेन्ट र अस्ट्रेलियाको ग्लोबल मिडिया रिसर्च सेन्टरबीच रिलिज सम्झौता भएको हो । अस्ट्रेलियाका लागि फिल्मको कपीराइट्स १२ लाखमा बिक्री गरिएको निर्माण पक्षले जनाएको छ ।

फिल्म असार ८ गते नेपाल र अस्ट्रेलियामा एकसाथ प्रदर्शन हुनेछ । फिल्ममा गौरव पहाडी, निशा अधिकारी, भोला सापकोटा, अभय बराल, आकाश पल, प्रमोद अग्रहरी, कमल गाउँले, सद्भाव थापालागायतको अभिनय छ ।

कम्पेटिट

एनसेल थिजी ५४ प्रतिशत जनसंख्यामा

एनसेलले आफ्नो थिजी सेवा कुल जनसंख्याको ५४ प्रतिशत जनसंख्याको पहुँचमा पुर्याएको छ । कम्पनीको प्रमुख लगानीकर्ता मलेसियन कम्पनी आजियाटाले सार्वजनिक गरेको सन् २०१७ को एकिकृत वार्षिक प्रतिवेदनमा उक्त कुरा उल्लेख गरेको छ । कम्पनीले गतवर्ष प्रविधि तटस्थताको अनुमति पाएपछि आक्रामक रूपमा विषेशगरी ग्रामिण भेगलाई लक्षित गरी यो सेवा विस्तार गर्न थालेको हो । ९०० मेगाहर्ज मार्फत ग्रामिण र दुरदराजका भेगमा द्रुतगतिको मोवाइल डाटा सेवाका लागि थिजी सेवाको विस्तार गर्ने बताउदै आएको छ । आजियाटाले प्रकाशित गरेको २०१७ को चौथो त्रैमासिक प्रतिवेदन अनुसार, एनसेलले सन् २०१७ को अन्त्य सम्ममा २,६९९ थिजी साइटहरू जडान गरी सेवा संचालन गर्दै आएको छ । "एनसेलको थिजी सेवा कभरेज ५३.९ जनसंख्यामा पुगेको छ," वार्षिक प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणले फ्रिक्वेन्सी नीतिको आधारमा एनसेललाई गतवर्ष जेठमा ९०० मेगाहर्ज र १८०० मेगाहर्ज ब्याण्डमा प्रविधि तटस्थता अपनाउन अनुमति प्रदान गरेको थियो । यसैका आधारमा एनसेलले १८०० मेगाहर्ज ब्याण्डमा आफुलाई प्राप्त ११ मेगाहर्ज फ्रिक्वेन्सी मध्यबाट ५ मेगाहर्ज फोरजी सेवा विस्तारमा प्रयोग गरेको हो । एनसेल र नेपाल टेलिकम दुवैले आफुलाई फोरजीका लागि दिएको फ्रिक्वेन्सी अनुमति अपुग रहेको बताउदै आएको छ । त्यस्तै उक्त वार्षिक प्रतिवेदन अनुसार, एनसेलले फोरजी सेवा १५.५ प्रतिशत जनसंख्याको पहुँचमा पुर्याउदै २१ शहरमा विस्तार गरेको छ । फोरजी र थिजीको विस्तारका कारण एनसेलको डाटा ग्राहक संख्या र इन्टरनेटबाट हुने आम्दानी पनि बढेको देखाएको छ । कुल आयमा इन्टरनेटबाट हुने आयको १९ प्रतिशत योगदान रहेको र इन्टरनेटबाट मात्र हुने कम्पनीको आम्दानी १७.८ प्रतिशतले बढेको र साथै इन्टरनेट खपतको भोल्युम पनि १३१ प्रतिशतले वृद्धि भएको सो प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । कम्पनीले सन् २०१७ मा कुल रु ५८.९ अर्ब आय गरेको थियो र आफ्नो नेटवर्क र सेवाहरूको गुणस्तर सुधारका लागि रु १२ अर्ब लगानी गरेको उक्त प्रतिवेदनले बताएको छ । एनसेलका कुल १ करोड ६४ लाख ग्राहक छन् र ७१ लाख ग्राहकले मोवाइल इन्टरनेट सेवा लिएका छन् ।

ग्लोबल आइएमई बैकले एलआइसी
नेपालको बिमा योजना बिक्री गर्ने

ग्लोबल आइएमई बैक लिमिटेडले लाइफ इन्स्योरेन्स कर्पोरेसन नेपाल (एलआइसी-नेपाल)को बिमा योजना बिक्री गर्ने भएको छ । ग्लोबल आइएमई बैक र एलआइसी नेपालबीच मंगलबार यसका लागि बैकास्योरेन्स सम्झौता भएको छ । यो सम्झौतासँगै एलआइसी नेपालका विभिन्न जीवन बिमा योजना र बिमा सेवा ग्लोबल आइएमई बैकको देशभरका शाखाहरूबाट लिन सकिने कम्पनीले जनाएको छ । ग्लोबल बैकका देशभर १ सय २२ वटा शाखा र ४ वटा एक्सटेन्सन काउन्टर छन् । ती सबैबाट एलआइसी नेपालको सबै किसिमका बिमा योजना खरिद गर्न र अन्य बिमा सेवा लिन सकिनेछ । एलआइसी नेपालले एक दर्जनभन्दा बढी जीवन बिमा योजना बिक्री गरिरहेको छ । सम्झौतापत्रमा एलआइसी नेपालका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिडिओ) अभिजित घोष दस्तदार र ग्लोबल आइएमईका समकक्षी जनक शर्मा पौडेलले हस्ताक्षर गरेका थिए ।

सेन्चुरी कमर्सियल बैक र जिएमई
रेमिटबीच रेमिट्यान्स सम्झौता

सेन्चुरी कमर्सियल बैक लिमिटेड र जिएमई रेमिटबीच रेमिट्यान्स सम्झौता भएको छ । सम्झौताअनुसार सेन्चुरी कमर्सियल बैक लिमिटेडका सम्पूर्ण शाखा कार्यालयहरूबाट जिएमई रेमिटबाट पठाएको पैसाको भुक्तानी लिन सकिने बैकले जनाएको छ । उक्त सम्झौतापत्रमा बैकका प्रमुख सञ्चालन अधिकृत दीपेश प्रधान र जिएमई रेमिटका प्रबन्ध निर्देशक दिवाकर पौडेलले हस्ताक्षर गरेका थिए । बैकले काठमाडौं उपत्यकामा ११ शाखाहरू र ५ वटा एक्सटेन्सन काउन्टर सञ्चालन गरेको छ । त्यस्तै उपत्यकाबाहिर ८२ शाखाहरू र ३ वटा एक्सटेन्सन काउन्टरका साथै १० वटा शाखारहित बैकिङ गरी जम्मा १ सय ११ स्थानबाट कारोबार सञ्चालन गरिरहेको छ ।

लक्ष्मी बैकको दुई नया शाखा

लक्ष्मी बैकले आफ्नो शाखा सञ्जाल विस्तार गर्ने क्रममा सर्लाहीको लालबन्दी र मोरङको बेलबारी गाउपालिकामा नयाँ शाखाहरू सञ्चालनमा ल्याएको छ । बैकले आफ्ना शाखाहरू देशभर खोल्ने योजनाअनुसार उक्त शाखाहरू खोलेको जनाएको छ । दुई शाखा थपिएपछि लक्ष्मी बैकका ८० शाखा, ३ हस्पिटल सेवा काउन्टर, १ सय १ एटिएम, २५ सयभन्दा बढी रेमिट्यान्स एजेन्ट, ५१ शाखारहित बैकिङ र ४ सयभन्दा बढी मोबाइल एजेन्टहरू पुगेको जनाइएको छ । शाखाको विस्तारसँगै बैकले ग्राहकहरूलाई उनीहरूकै रोजाइको माध्यममा सेवा प्रदान गर्ने जनाएको छ । जसमा शाखा कार्यालय, इन्टरनेट बैकिङ र मोबाइल फोनमार्फत बैकिङ सेवा प्रदान हुनेछ । आगामी दिनहरूमा बैकले अफ धेरै शाखा अनि सेवाहरू देशभरि विस्तार गर्ने लक्ष्य लिएको छ ।

सिद्धार्थ बैकको एकैसाथ ८ शाखा

सिद्धार्थ बैकले एकैदिन देशका विभिन्न ठाउँमा ८ वटा नयाँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ । बैकिङ पहुँच नपुगेका प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूमा वाणिज्य बैकको शाखा स्थापना गर्ने नेपाल सरकारको उद्देश्यअनुसार बैकले शाखा विस्तार गरेको हो । बैकले आइतबार रौतहटको माधवनारायण, तनहुँको दुलेगाँडा, नवलपुरको गैँडाकोट, नवलपरासीको बर्दघाट, रूपन्देहीको कोटिहवा, कपिलवस्तुको जितपुर, सिरहाको लहान र भ्रुपाको सुरुगामा एकैदिन नयाँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ । यी शाखामार्फत नेपाल सरकार एवं नेपाल राष्ट्र बैकको निर्णयबमोजिम स्थानीय सरकारको सम्पूर्ण खाता कारोबार सञ्चालन हुने बैकले जनाएको छ । यी शाखाबाट बैकका अन्य शाखाबाट जस्तै सर्वसाधारण तथा उद्यमीले सबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधा, रकम भुक्तानीलागायत सम्पूर्ण बैकिङ सेवा प्राप्त गर्न सक्ने जनाइएको छ ।

दोहोरो कर आपसी समन्वयमा उठाइने

काठमाडौं । प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार सूचीमा परेका कर आपसी समन्वयमा उठाउन छलफल सुरु भएको छ । सोमबार राजधानीमा बसेको अन्तरसरकारी वित्त परिषद्को पहिलो बैठकमा स्थानीय तथा प्रदेशबीच समन्वय गरी कर निर्धारण गर्ने विषयमा छलफल भएको हो ।

बैठकमा अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ र स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन २०७४ लगायत ऐनका दफामा देखिएका अन्तर्विरोधमा एकरूपता ल्याउने सम्बन्धमा समेत छलफल भएको थियो । बैठकमा

उठेका विषयमा विज्ञसहितको कार्यदल गठन गरी छलफल गर्ने र त्यसका आधारमा परिषद्को अर्को बैठक बस्ने सहमति भएको अर्थ मन्त्रालयले जानकारी दिएको छ । परिषद्को सोमबारको बैठकले अन्तरसरकारी वित्त परिषद्को बैठक सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि २०७५ पारित गरेको छ । यसका साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन गर्न आवश्यक संगठन संरचना, कर्मचारी व्यवस्थापन र राजस्व संकलन प्रक्रियाबारे छलफल भएको छ ।

बैठकमा अर्थ मन्त्रालयले बजेट

तथा कार्यक्रमको स्वरूप एवं खर्च बेहोर्ने स्रोत सम्बन्धमा जानकारी गराएको थियो । राष्ट्रिय योजना आयोगले संघीय संरचनामा स्रोत व्यवस्थापन तथा बॉडफॉडको आधार प्रस्तुत गरेको थियो । राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा हुने वित्तीय हस्तान्तरण, राजस्व र रोयल्टी बॉडफॉडको आधारका सम्बन्धमा जानकारी गराएको थियो । परिषद्को संयोजक अर्थमन्त्री हुने प्रावधान छ, जसमा प्रदेश अर्थमन्त्रीहरूसमेत सदस्यका रूपमा रहन्छन् ।

सांसदले...

गर्नु आफ्नै पार्टीका अध्यक्षको नेतृत्वमा रहेको सरकारलाई विश्वास नगर्नु समेत हो । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रका सांसदहरू जसरी पनि आफूहरूले रकम पाउनुपर्ने भन्दै प्रधानमन्त्री र अर्थमन्त्रीलाई दबाव दिइरहेका छन् । केही सांसदहरूले त आफूहरूले त्यो रकम नपाएको खण्डमा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम नै फेल गराइदिने धम्कीसमेत दिन थालेका छन् । सत्तारूढ दलका सांसदहरूले नै रकम माग्नु थालेपछि अन्य दलका सांसदहरूले समेत उनीहरूलाई साथ दिँदै आएका छन् । प्रतिनिधिसभामा रहेका प्रत्यक्ष निर्वाचित १ सय ६५ र समानुपातिकतर्फका १ सय १० गरि प्रतिनिधिसभामा २ सय ७५ सांसद रहेका छन् भने राष्ट्रिय सभामा ५९ सांसद रहेका छन् । प्रत्यक्ष तर्फका १ सय ६५ लाई निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार निर्वाचन क्षेत्र विशेष अर्न्तगत रहेको ५० लाख रुपैयाँ र ३३४ सांसदलाई उपलब्ध गराउँदा राज्यलाई ६ अर्ब ६२ करोडको आर्थिक भार थपिने निश्चित छ । केही समय पहिलामात्र अर्थमन्त्री डा. युवराज खतिवडाले स्वेतपत्र जारी गर्दै आर्थिक अवस्था कमजोर भएको बताएका थिए । तर अहिले सांसदहरू भने व्यक्तिगत लाभको लागि तिनै खतिवडासँग यति ठुलो रकम मात्र गरिरहेका छन् । प्रधानमन्त्री केपी ओलीले

आफ्नै पार्टीका सांसदहरूले रकम माग गरेपछि यसमा सुभाष दिन नेकपा एमालेका वरिष्ठ नेता एवं पूर्वप्रधानमन्त्री माधव नेपाल र संसदीय दलका उपनेता सुभाष नेम्बाङलाई जिम्मेवारी दिएका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीले रकम माग गर्न पुगेका सांसदहरूलाई रकम उपलब्ध गराउन नसकिने बताएका भएपनि फेरी उनले जिम्मेवारी दुई नेतालाई दिएका हुनाले ढिलो चाँडो रकम उपलब्ध गराउन सक्ने सम्भावना बढेको छ ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले केही दिन पहिला दुई शिर्षकको बजेट निकास दिन प्रस्ताव मन्त्रपरिषद्मा पठाईसकेको भएपनि विभिन्न क्षेत्रबाट विरोध भएपछि निर्णय हुन सकेको छैन । १ सय ६५ निर्वाचन क्षेत्रको पूर्वाधार विकास विशेष कार्यक्रमका लागि ३ करोडका दरले ४ अर्ब ९५ करोड हुन्छ भने संघीय संसदका कुल ३ सय ३४ सांसदलाई ५० लाखका दरले अर्को रकम दिँदा १ अर्ब ६७ करोडको आर्थिक भार सरकारलाई पर्दछ । चातुर् आर्थिक वर्ष सकिन अब दुई महिनामात्र बाँकी रहेको बेलामा रकम निकास दिए जथाभावी बॉडेर रकमको दुरुपयोग हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ । विगतमा समेत त्यो रकमको दुरुपयोग भएको थियो सांसदहरूले यति ठुलो रकम हात पार्न प्रयास गरेपनि कुनै हालतमा पनि उक्त रकम उपलब्ध गराइनु उपयुक्त हुँदैन ।

दाहाल...

कुनै निर्णय भने भएको छैन । पछिल्लो समयमा संघीय समाजवादी फोरम र नयाँ पार्टीसँग राष्ट्रिय मुद्दामा गृहकार्य गर्दै अगाडि बढ्ने सहमति भने भएको छ । सहमति अनुसार आ आफ्नो पार्टीको आधिकारिक निकायबाट वार्ताका लागि ती पार्टीले अग्रह गरेका छन् । संघीय समाजवादी फोरमले केपी ओली नेतृत्वको सरकारलाई संसदमा समर्थन गरेको भएपनि उ सत्तामा सहभागी भएको छैन भने माओवादी केन्द्र भने सत्तामा रहेको छ ।

संघीय समाजवादी फोरमको केन्द्रीय समितिको हाल सम्पन्न बैठकले जिम्मेवार पार्टीहरूसँग एकताका लागि आह्वान गरेको छ । उसका अनुसार मधेशका मुद्दामा सम्बोधन गर्ने जुनसुकै पार्टीसँग एकता हुन सक्ने तर सो अनुसार नभएकोले सरकारमा नगएको फोरमले जनाएको छ । दाहालले भने नयाँ शक्ति पार्टीका संयोजक डा. भट्टराईलाई सह संयोजक दिने प्रस्ताव भट्टराईसँग राखेपनि भट्टराईले भने त्यसलाई अस्वीकार गरेका छन् । फोरमले प्रधानमन्त्री केपी ओलीले मधेशका सबै मुद्दा सम्बोधन गर्ने लिखित प्रतिवद्धतामा सहमति नगरेमा सरकारमा नजाने निर्णय गरिसकेको अवस्थामा दाहाल भने फोरम र नयाँ शक्ति पार्टीलाई फकाउनमै जोडतोड गरिरहेका छन् ।

दाहालका अनुसार नेकपा एमालेका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओली पार्टी एकीकरणका लागि नरम नभएपछि दाहाल ओलीसँग सशक्त भएर डा. भट्टराई र यादवसँग लडिने बन्दै गएका छन् । पार्टी एकीकरण गर्ने मिति पटक पटक घोषणा गरिएपनि एकीकरणको लागि केही मुद्दाहरूमा दुई पार्टीबीच कुरा मिल्न नसकेको र दाहालले दुवै पार्टीको संयुक्त महाधिवेशन पछि आफूलाई अध्यक्ष बनाउनुपर्ने लिखित प्रस्ताव माग गरेपछि एकीकरणमा ढिलाई हुँदै गएपनि दुवै पार्टीका नेताहरूले अब एकीकरण हुनबाट कसैले रोक्न नसक्ने अभिव्यक्तिसमेत दिँदै आएका भएपनि अहिलेकै अवस्थामा एकीकरण नै भईहाल्छ भन्न सकिने अवस्था भने देखिएको छैन । यदि अहिले नै एकीकरण हुने भए किन दाहाल यादव र भट्टराईको शरणमा पुग्ने भन्ने प्रश्न समेत उब्जिएको छ ।

लागु उचित हुनेछ, आफ्नै पैसा बुझ्ने अनि त्यो पैसाले आफ्नो घर परिवारको मात्र विकास गर्ने उनीहरूको दायित्व र कर्तव्य नभएकोले उनीहरूलाई आफुखुसी खर्च गर्न पाउने गरि रकम दिइनु किमार्थ उचित हुन सक्दैन र त्यसैले गरिब जनताले तिरैको करमाथि ब्रह्मलुट मच्चाउनका लागि सरकारले सांसदहरूलाई पैसा उपलब्ध गराउनु उपयुक्त हुँदैन बरु उनीहरूले आ आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा संघीय सरकारले गर्नुपर्ने विकास निर्माणका योजनाहरू सरकारलाई उपलब्ध गराएर विकास निर्माणमा सहयोगीका भूमिका खेल्न सक्नुपर्दछ । स्थानीय तहलाई प्रयाप्त मात्रामा बजेट दिएको खण्डमा स्थानीय तहले नै विकास निर्माण गर्न सक्छ । ठुला ठुला विकास निर्माणको कार्य संघीय सरकारले गर्ने साना तिना विकास निर्माणको कार्यहरू प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारले गर्ने भएपछि सांसद कोषको आवश्यकता किन ?

खबरदार...

खर्च गर्ने गरि रकम उपलब्ध गराइनु उपयुक्त हुँदैन । संविधानले नै प्रत्यक्ष निर्वाचित र समानुपातिक तर्फबाट संसदमा पुगेका सांसदहरूलाई समान हैसियत दिएकोमा प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसदले मात्र १० करोड माग गर्नुले संसदभित्रै सिन्डिकेट लागू गर्ने प्रयास भएको छ । यो संविधानको ठाडो उल्लंघन समेत हो । सांसद कोषको रकमले आफ्नो वा परिवारको मात्र विकास भएको विगतले देखाएको छ । मुलुक संघीयतामा गएको र अहिले स्थानीय तहको सरकार, प्रदेश सरकार र संघीय सरकार रहेको हुनाले विकास निर्माणको कार्य गर्ने दायित्व तिनै तहका सरकारको हो । सांसदहरूको दायित्व भनेको मुलुकलाई आवश्यक पर्ने नीति नियम ऐन कानुन बनाउने हो । त्यसैले उनीहरूले सरकारलाई सहयोग गर्दै विकास निर्माणमा

हतियारसहितका...

सरकारले अनुमति दिने यो त खतरनाक कुरा भयो । यहाँसम्मकी अन्नपूर्ण रेञ्जमा हवाई यातायातसमेत बन्द गरिएको छ । आमनागरिकलाई जानकारी र मुक्तिनाथको दर्शन गर्न रोकिएको छ । यस्तो पनि हुन्छ ? नेपालको भूमि भारतीय सुरक्षा घेरामा कैद गर्ने हो भने नेपालको स्वाधीनता कहाँ रह्यो र ?

यातायात क्षेत्रको...

यसैबीच सरकारको अनुरोधमा नेपाल राष्ट्र बैंकले यातायात व्यवसायी महासंघका पदाधिकारी, समिति, समितिका पदाधिकारीसहित यातायात व्यवसायीका बैंक खाता रोक्का राख्न सबै बैंकहरूलाई निर्देशन दिएको छ । राष्ट्र बैंकले दिएको निर्देशन अनुसार विभिन्न बैंकमा रहेका यातायात व्यवसायीहरूका खाता रोक्का गरिएको र अब सरकारले खाता फुक्का गर्ने निर्देशन राष्ट्र बैंकलाई नदिएसम्म खाता फुक्का नहुने भएका भएपनि यातायात व्यवसायीहरूले सहकारीहरूमा समेत खाता खोलेका र केही यातायात व्यवसायीहरूले त आफ्नै सहकारी खोलेका हुनाले त्यसतर्फ समेत सरकार सचेत हुन आवश्यक छ । जे होस् ओली सरकारले यातायात क्षेत्रमा रहेको दादागिरीको अन्त्य गरेको छ ।

स्वास्थ्यचौकीमा पानीको अभाव

रसुवा । नौकुण्ड गाउँपालिका-३ स्थित पारच्याङ स्वास्थ्यचौकीमा पानीको अभाव भएको छ । ६ महिनादेखि स्वास्थ्यचौकीको धारामा पानी नआउँदा उपचारका लागि आउने बिरामी र स्वास्थ्यकर्मी मारमा पर्दै आएका छन् ।

बिरामीको चाप हुने पारच्याङ स्वास्थ्यचौकीमा पानीको अभावले सेवा प्रवाहमा समस्या आएको चौकीकी अनमी देवी गजुरेले बताइन् । उनले भनिन्, धारामा पानी नआएको ६ महिना भयो, हरेक बिरामीको स्वास्थ्य परीक्षण तथा अन्य वस्तु छोपेपछि राम्रोसँग हात धुनुपर्छ । बिरामीलाई औषधिसित खान दिने पानी पनि छैन । अफ सुत्केरीको केसमा फर्ने धेरै पानी चाहिन्छ । तर, पानी हुँदैन ।

स्वास्थ्यचौकीको धारामा पानी नआउँदा स्वास्थ्यकर्मीको बिहानी पानी खोज्दा बिल्ने गरेको चौकीका स्वास्थ्यकर्मी बताउँछन् । धारामा पानी नआउँदा केही पर रहेको मुहानबाट ल्याउनुपर्ने बाध्यता रहेको अनमी गजुरेले बताइन् । उनले भनिन्, पानी त जसरी पनि चाहियो । दिनभरिलाई पुग्ने पानी ल्याउँदा बिहान बिच्छ, हरेक बिहान पानी ओसार्दा बिच्छ । खानका लागि ओसारेको पानी स्वास्थ्यचौकीमा प्रयोग गर्ने गरेको उनले बताइन् । उनले भनिन्, बिरामीलाई औषधि खुवाउन हामीले धेरै टाढादेखि बोकेर ल्याएको पानी दिनुपरेको छ ।

गत पुस महिनादेखि यही स्वास्थ्यचौकीमा ल्याब पनि सञ्चालन गरिएको छ । ल्याबमा

हरेक वस्तुको परीक्षण गर्न कम्तीमा पनि एक लिटर पानी आवश्यक पर्ने उनले बताइन् । ल्याब र बर्थिङ सेन्टरसमेत रहेको स्वास्थ्यचौकीको धारामा पानी ल्याउन चासो नदिइनु लज्जाको विषय बनेको छ । पारच्याङ स्वास्थ्यचौकीमा आठजना कर्मचारी छन् ।

स्वास्थ्यचौकीको धारामा अबको १५ दिनभित्र पानी पुऱ्याउने पारच्याङ खानेपानी उपभोक्ता समितिले जनाएको छ । पारच्याङका हरेक घर र स्वास्थ्यचौकीमा खानेपानी वितरण गर्नका लागि काम भइरहेको हुँदा स्वास्थ्य संस्थामा छिट्टै पानी पुऱ्याउने समितिका अध्यक्ष ग्युमीलोचन तामाङले बताए । उनले भने, 'हामीले खानेपानी योजना निर्माण गरिरहेका छौं, निर्माण सम्पन्न हुनेबित्तिकै स्वास्थ्यचौकीको धारामा पानी पुऱ्याउँछौं ।'

गाउँमा खानेपानीको व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाले ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष सिर्जना लामाले बताइन् । उनले भनिन्, गाउँपालिकाले पारच्याङ गाउँमा खानेपानीको व्यवस्थापन गर्नका लागि गाउँसभाबाट बजेट छुट्टयाएको छ । वैशाख मसान्तसम्ममा स्वास्थ्यचौकीमा खानेपानी व्यवस्था गर्छौं, यदि कुनै समस्या आएमा ढिलोमा जेठको पहिलो सातासम्ममा धारामा पानी आउँछ, हामीले समयमै निर्माण सम्पन्न गर्न खानेपानी उपभोक्ता समितिसँग निरन्तर समन्वय गरिरहेका छौं ।

देशमा शान्ति, सुत्यवस्था र विकास सबै नेपालीहरूको चाहना हो । यसप्रति प्रतिबद्ध हुनु नेपालीहरूको कर्तव्य हो ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रतिधि मन्त्रालय
सूचना विभाग

छिटो, छरितो, भरपर्दो, सरल

सस्तो दरमा डकुमेण्ट, पार्सल तथा कार्गो नेपालको हरेक ठाउँमा पठाउनु परेमा यती एअरलाइन्समा सम्पर्क गर्नुहोला ।

सम्पर्क: ०१ ४४८६९५७, ०१ ४४६५८८८ Ext. १०४, ११८

Yeti Airlines
You come first
www.yetiairlines.com

Yeti Airlines operates 7 Jetstream-41 advanced turbo prop aircrafts catering to widest network sectors every day.

Yeti Airlines Domestic Pvt. Ltd. Corporate Office: Tilganga, Kathmandu, Tel: 4465888 Fax: 4465115 Reservations: 4464878 (Hunting Line), Kathmandu Airport: 4493901 Email: reservations@yetiairlines.com
Bhadrapur: 023-455232 • Biratnagar: 021-536612 • Tumlingtar: 029-575120 • Janakpur: 041-520047 • Bharatpur: 056-523136 • Pokhara: 061-464888 • Bhairahawa: 071-527527 • Nepalgunj: 081-526556 • Dhangadhi: 091-520004
For any service suggestions, call 977-1-4465888 (Ext. 621) or email us at feedback@yetiairlines.com